

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Disputatio II. De Divinis Attributis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

DISPUTATIO II.

De Divinis Attributis.

PRÆMITTO 1. *Quid veniat nomine Attributorum?* Attributi nomine Quiros disp. 18. num. 1. accipit specialem Dei perfectionem absolutam, & necessariam. Hæc explicatio

NON SATISFACIT. Quia excludit à creatura gradum perfectionis simpliciter simplicis; & tamen Divina & invisibilia per creaturam cognoscuntur. Deinde non dat explicationem proportionatam ipsi nomini significanti. Commodius ergo nomine Attributorum veniunt, perfectiones Divinæ secundariæ, ex modo nostro concipiendi, emanantes è Divina Essentia. Quando autem dicit Quiros, sequi exinde, quod non relinquatur locus dicendi, quod Attributa sint de primo essentiali conceptu; concedo bene sequi, adeoque nec debere teneri hanc sententiam.

Porro, Ratio Præmissi est: Quia nos ex cognitione creaturarum, sublati imperfectioribus, ad cognitionem Divinorum accedimus; in creatis autem perfectiones secundariæ Entis, ex illo emanantes, vocantur attributa; & sic attributum ignis, est calor: quia est secundaria illius perfectio, ab illo emanata. Quia nihilominus, non tantum in Divinis attendendum est ad rem, quomodo se habeat; sed etiam quo nomine appellanda sit, ne ipsa ratio nominandi, imperfectiorem importet: idè illas perfectiones secundarias appellant Theologi attributa, & non passionibus Dei: quia passionibus dicuntur per ordinem ad subiectum, quod illas patitur; hoc autem Deo non competit.

PRÆMITTO 2. *Quid in re sint ista Attributa?* Ad quod respondendum est conformiter ad dicta de Proprietatibus Entis, itemque de Differentiis Metaphysicis, quod scilicet in re nihil aliud sint, nisi ipsa met Deitas cum aliis, & aliis connotatis sumpta; & sic v. g. misericordia nihil aliud est in Deo, nisi ipsa Deitas, prout est principium actuum misericordiæ, nobis per aliquid extrinsecum manifestata. Et sic de reliquis.

Ex præmissis autem facile **INFERETUR.** Quid sit sentiendum de acceptione Attributi? Qualem aliis reiectis adfert Martinon disp. 3. n.

4. ubi dividit Attributum generaliter acceptum, & specialiter acceptum. Generaliter acceptum Attributum dicit esse, quodcunque prædicatum de Deo verè affirmabile, non in sensu identico; specialiter verò acceptum Attributum dicit esse illud prædicatum, quod tribuitur Essentiæ Divinæ, quasi illi extrinsecum, & adventitium. Utraque hæc acceptio

NON SATISFACIT. Non quidem prima, quia multa sunt prædicata, quæ dicuntur de Deo non identicè; & tamen non potest dici, quod importent rationem Attributi: nam definitio Dei prædicatur de Deo, & quidem non identicè; & tamen definitio Dei non est attributum Dei, idemque dicendum de rationibus communibus genericis, quæ non dicuntur identicè de Deo; & tamen non sunt Attributa. Strictior etiam illa acceptio Attributi non convincit. Ratio: Quia actiones Dei liberæ tribuuntur tanquam aliquid extrinsecum Deo, & adventitium, & nihilominus actiones Dei liberæ nemo dicit Attributa.

PRÆMITTO 3. *Quodnam sit genus ponendum in definitione Attributi?* Communiter illud genus dicitur esse Perfectio simpliciter simplex. Sed hoc ipsum quærendum restat: Quid sit Perfectio simpliciter simplex?

EXPLICAT 1. Scotus in 1. dist. 6. Q. 1. quod scilicet sit perfectio, quæ in unaquaque re considerata, sub ratione Entis, est, melior ipsa, quàm opposita & impossibilis illi; & ita equo sub ratione Entis considerato, melius est ratio cinari, quàm hincire, quàmvis equo ut equo, melius sit hincire. **Hæc explicatio: NON SATISFACIT PLENE:** quia ex vi illius sequitur, nullam dari perfectionem simpliciter simplicem exceptâ Divinâ: Quia rei sub nomine Entis spectatæ, melius esset esse Deum, quàm creaturam; Jam autem si de creaturis verè dicitur Essentia, Existentia, Entitas, &c. similia; Quamvis hæc in Deo excessivissimè reperiantur, cur non reperietur etiam formalitas perfectionis simpliciter simplicis? Et certè si nulla creatura perfectio, est perfectio simpliciter simplex, rectè definiretur, quod sit perfectio Divina. Rursus dicere, quod equo sub nomine Entis spectato sit perfectius esse

R. P.
J. H. MŁOD
ZIANOWSKI
T. m. d. e. Z.
D. VI

esse intellectualem, quam hinnibilem, nihil explicat: Nam ut dicatur equo sub nomine Entis spectato, meliorem esse hanc perfectionem præ illâ, debet retineri adhuc in illo subiecto, hoc est equo, ratio equi; Si enim illud subiectum depureretur à ratione equi, non debet dici quod equo sub nomine Entis sit melior illa perfectio, sed quod Enti sit melior: & sicut Ens, quod in sententia Scoti est univocum extra genus, non dicitur ullas differentias; Ita si illud Ens non retinet rationem equi, non debet dici, quod equo sub nomine Entis, sed quod absolute Enti sit melior. Quod si accipiat equus sub ratione Entis; Ita tamen ut involvat rationem equi, nullo modo potest dici melius esse illi rationale, cum non possit dici melius esse illi illud, quo, esse illius destruitur.

NE QUÆVALET, si dicas cum Ariaga. Quod si per impossibile equus maneret equus, & ratio cinaretur, perfectius hoc illi esset, quam hinnire.

CONTRA enim redit argumentum factum. Tollitur omnis perfectio simpliciter simplex creata, & forte ponitur suppositio destruens seipsam.

EXPLICAT 2. Amicus. Quod nomine perfectionis simpliciter simplicis veniat perfectio, quæ cum nulla alia perfectione maiori, vel æquali repugnat.

NON SATISFACIT hæc Explicatio, adhuc aliquid inexplicatum relinquit: Quia videtur procedere non nisi per conceptum secundarium: Debet enim ostendi aliquid prius ex quo emanet, non repugnare cum maiori, vel æquali perfectione. Deinde solæ perfectiones increatae erunt perfectiones simpliciter simplices: Quia quæcunque creatae excludent maiorem perfectionem, hoc est, Divinam.

EXPLICAT 3. S. Anselmus. In Menol. c. 13. quod sit perfectio, quæ in unoquoque est melior ipsa, quam non ipsa. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT plenè; quia explicat dictam perfectionem restrictè ad Subiectum, quod etiam indicat illa particula in unoquoque: Ergo non attingit secundum se spectatam perfectionem simpliciter simplicem: Pone enim impossibile esse Subiectum cuius illa sit, nunquidne definitivus conceptus illius formari non poterit? Et si impossibili materia prima potest definiri forma; Utpote quæ primò essentialiter non dicit respectum ad materiam, cur non poterit definiri perfectio simpliciter simplex?

Nihilominus propter Auctoritatem, S. Doctoris, retinenda videtur prædicta explicatio, dempta particula in unoquoque; Ne restrictè ad Subiectum definiatur, præcipue cum aliis locis sine addita hac particula definiat eandem perfectionem S. Doctor. c. 5. Prologii apud Quirios q. 14. a. 2. ita ut sensus sit: Perfectio simpliciter simplex est illa, quæ tam excellentem connexionem suorum prædicatorum importat;

ut perfectione sua, nullam involvente imperfectionem, in illa quâ tali, superet perfectionem alius non natae secum consistere perfectionis; Quamvis illa alia formalitas importet adhuc perfectionem. Sic v. g. Omnipotentia est perfectio simpliciter simplex: Quia dicit excellentiam, quâ superat Aliquipotentias, seu determinatas potentias agendi, quæ non possunt consistere cum ipsa Omnipotentia: Omnipotense enim non potest dici Aliquipotens, ipsa connexionem excellentium prædicatorum, fundante illam disconsistentiam perfectionum. Ubi ut vides, perfectio simpliciter simplex explicatur per ordinem ad oppositionem non vitio: Quia multæ sunt perfectiones, quæ non habent oppositum sibi, quod sit vitium, qualis est v. g. Immenfitas, Ubiquitas, Infinitudo, &c. similia; Sed explicatur per ordinem ad perfectionem minorem, aliquo modo ad idem genus spectantem. Cuius RATIO est: Quia nisi ita spectetur perfectio simpliciter simplex, nullæ erunt perfectiones simpliciter simplices in Deo, vel illæ, quæ sunt sine controversia perfectiones simpliciter simplices, non erunt perfectiones simpliciter simplices: quod ipsum probatur, quia vel lumen tur perfectiones Div. simul cum Deitate, & sic nulla erit melior alia: Quia nec Deitas, illas ingrediens, est melior in una, quam in alia. Quod si sumantur præcise à Deitate: Si comparentur ad perfectiones etiam disparatas, sola infinitas erit perfectio simpliciter simplex, non verò misericordia, iustitia &c. quia hac solâ non datur quidquam inter Attributa melius: Immo si comparetur misericordia, utpote aliquid de linea intentionali, attributaliter accepta, ad immensitatem, immenfitas quæ est de linea imperfectiori, non erit perfectio simpliciter simplex. Nec etiam debet sumi perfectio simpliciter simplex per oppositionem ad oppositum; Quasi oppositum illius non debeat esse perfectio: Quia potestas prædestinandi, & potestas reprobandi sunt perfectiones simpliciter simplices; & tamen sunt ad opposita. Nec debet sumi perfectio simpliciter simplex in hoc sensu, quia est melior, quam ejus negatio; Alias omnis perfectio, quâ Perfectio est, esset simpliciter simplex: Quia omnis est melior, quam ejus negatio. Postquam enumerationem restat id unum dicere, Perfectionem simpliciter simplicem desumi ex excellentia prædicatorum non involventium imperfectionem, comparata ad aliam perfectionem minorem, ejusdem quodammodo rationis.

INFERES 1. Cur prædestinatio, reprobatio, & omnes actiones Dei libere non sint perfectio simpliciter simplex: Quia scilicet non sunt meliores ipsæ; Et sic v. g. voluntas inefficax salvandi omnes quæ datur, non est melior voluntate salvandi non nisi aliquos. Item quod habet rationem Attributi, debet habere rationem emanati, & completivi quodam modo, jam autem

QUÆSTIO I.

An distinguantur Attributa formaliter ex natura rei ab Essentia.

A Bhinc dicenda usque ad finem disputationis manca omnia erunt, sine notitia eorum, quæ fusè Tract. de Distinct. dicta sunt in Metaphysica. Ad præsentem quæstionem quod attinet, affirmant Scotistæ, negant Thomistæ: Quia verò aliqui admissa hac distinctione in Creatis, negant eandem in Divinis, liber hîc commemorare doctrinam mei in Theologia Magistri, Prioris Venceslai Daroroski viri omnium talentorum, in Provincia nostra qui eam & in Creatis, & in Divinis tenuit.

DIFFICULTAS I.

Proponitur modus defendendi distinctionem Scotisticam in Divinis.

DOCEBAT 1. Prædictus Magister, quòd distinctionis Divinorum Attributorum detur fundamentum. Tum quia, si Attributa non aliud essent, quàm sola nomina, vel conceptus nostri, quos formamus de illis, verum esset dicere: Attributa Divina non sunt in Deo. Item, Intellectus noster facit Attributa: quod utrumque falsum est. Tum quia nemine cogitante verum est dicere: Deus misericordia miseretur, quod non esset verum nemine cogitante, si misericordia non datur nemine cogitante. Tum quia id docet S. Thomas in 1. d. 22. q. 1. a. 3. ad 4. Sed subnectent Thomistæ ratione nostra non fieri, sed distingui Attributa.

DOCEBAT 2. Inter Attributa quæ Divina sunt, siue comparentur inter se, siue cum Essentia, non dari distinctionem nemine cogitante, idque probabat rationibus, quas etiam tangunt Recupitus, Ruiz & Amicus. Dogmatis prima RATIO est ab Auct. & testimonio DD. Primum est D. Aug. in quæst. de Trinit. *Deus, inquit, quo est, vivit, & ex eo, quo vivit, intelligit, ex eo, quo intelligit, potest, & ex eo, quo potest, est: Quia simplex Veritatis natura unum habet esse, vivere, & omnia posse.* Ubi particula *Quo*, ut observat Amicus, importat rationem formalem, per quam res est, ergo ulterius nec vivit, nec potest, nec est, per rationem formalem aliam. Similia habet lib. 15. de Trin. c. 5. Secundum testimonium est S. Dion. de Div. Nom. c. 5. ubi inter alia dicit: *Naturam Divinam simplicitate omnem dupliciter excludere, ubi per hanc omnem dupliciter, videtur excludere omnem omnino distinctionem actualem; Arbitrarieque restringentur dicta verba, ad negandam nonnisi distinctionem realem.* Confirmatur ex Conc. Rhem. sub Eugen. 3. ubi definitur, quòd de Deo non solum possit dici, quòd sapiens sit, sed etiam, quòd sapientia sit. Jam verò nulla ratio formalis, actu

parte

item actiones, non complement esse, sed supponunt complementum. Rursus, quia Divina, & immutabilia noscimus per visibilia & creata, fit, ut cum in creatis motus liberos non concipiamus per modum attributorum, sed per modum motuum, & tendentiarum in objectum, etiam debemus sic actiones Dei liberas concipere; Et sicut potentia perficiuntur suis actibus nonnisi extrinsecè, quæ extrinsecè perfectio ad præsens non facit: Itidem dicendum erit de Deo. Per hoc tamen non negatur ipsa principia actuum liberiorum, qualis est misericordia, & iustitia, verè esse Attributa.

INFERES 2. Personas in Divinis non esse perfectiones simpliciter simplices, aut quæcunque constitutiva earundem, itemque relationes &c. quia personæ sunt termini substantiales in creatis, in quibus non se habent per modum attributorum, sed supponuntur esse antequam intelligantur attributa, vel si hæc suppositio non concedatur, nunquam habebunt plus, quàm rationem termini; Ergo idem dicendum erit de personis Divinis: quidquid in oppositum dicat Ariaga.

INFERES 3. Existentiam non esse etiam nominandam perfectionem simpliciter simplicem attributalem: Ratio. Quia illud non potest habere rationem Attributi, quod pro illo priori, pro quo supponitur prior esse Essentia Attributis, jam supponitur esse: Nam pro illo priori, sunt nonnisi priora Attributis; Sed pro illo priori, pro quo supponitur Essentia Attributis prior, jam supponitur Existentia: Quomodo enim Essentia, quæ nondum intelligitur extra causas posita, poterit intelligi emanans Attributa?

PRÆMITTO 4. *Quanam sit Differentia ponenda in definitione Attributi?* Commodissime hæc ponetur, quòd emanet ex Essentia in actu posita: Per hanc enim differentiam distinguitur sufficienter ab omnibus, quæ non sunt Attributa. Unde jam definies Attributum, quòd sit Perfectio simpliciter simplex emanans, per modum proprietatis ab Essentia in actu posita.

PRÆMITTO 5. *Divisionem Attributorum, & quia omnis divisio incipit ab Esse, & non Esse, divisi possunt in positiva, & negativa.* Positiva sunt, quorum formalitas objectiva importat aliquid per modum Entis. Negativa è contra. Sed in negativis non est attendendum: An significantur termino positivo: Quia alias etiam tenetur essent quid positivum, utpote termino positivo significata; Sed debet attendi ad ipsam formalitatem objectivam. Ad quod etiam est attendendum in formalitatibus positivis: Quia hæc etiam possunt interdum negativo termino exprimi. Rursus dividuntur in Attributa Divina & Creatæ, transcendentia, & non transcendentia: Quæ jam suppono explicata in Philosophia &c. &c.

R. P.
THE MŁOD
ZIANOWSKI
Tóm. I. c. 2.
D. VI

parte rei distincta ab aliquo, potest sic de illo vere prædicari, à quo distinguitur actu.

SECUNDA RATIO est ex illo principio ducta: *Omnia quaecunque in Deo sunt, & non dicunt oppositionem relativam sunt unum à parte rei.* Quo principio utitur S. Ansel. lib. de Incarn. Christi D. & Epistola de Process. Spiritus S. in quo fundamento ponitur hoc argumentum; Quod inter absoluta, qualia sunt Attributa in Deo, non solum est unitas, sed & summa unitas: quælibet enim perfectio in summo Ente, est summa; Non esset autem summa in Deo unitas, nisi esset exclusiva omnis pluralitatis actualis, adeoque etiam distinctionis actualis formalis.

TERTIA RATIO est. Quia essentia Divina debet esse illimitata non solum in omni genere perfectionis possibilis, verum etiam in modo eam continendi; Atqui non implicat eas contineri in Essentia Divina actu & formaliter, & hic modus continendi est perfectior, ergo. Hæc eadem ratio sic aliter proponitur. Essentia Dei debet esse in sua ratione formali, illimitata simpliciter: sicut enim de ratione Entis creati est limitatio, ita de ratione Entis increati illimitatio. Et certe si à Deo crearetur calor infinitus, licet in illo genere esset infinitus, nihilominus esset limitatum quid simpliciter: Ergo apparet, quod Essentia Divina debeat esse illimitata simpliciter. Sed nisi Attributa Divina continerentur à parte rei formaliter in Essentia Divina, Essentia Divina non esset in sua ratione formali illimitata simpliciter. Ergo. Minor probatur, quia omnia Attributa sunt de conceptu intrinseco illimitationis simpliciter. Ergo si Essentia Divina est illimitata in omni perfectione simpliciter, debet includere essentialiter, seu formaliter Attributa. Antecedens probatur: Quia si infinitas, seu illimitatio simpliciter includit in suo conceptu formaliter omnes perfectiones simpliciter, limitationem diceret, si vel unâ careret. Ergo. Quod autem docebat de Essentia includente Attributa, idem docebat de inclusione Attributorum adinvicem: Quia Sapiencia Divina per omnes est illimitata in genere Sapientie, adeoque im-participata, sibi que formaliter Divinitatem identificant, consequenter & reliquas perfectiones.

DOCEBAT 3. Quamvis inter Essentiam, & Attributa quæ Divina sunt, Itemque Attributa inter se quæ Divina, nulla sit distinctio formalis ex natura rei; Esse tamen distinctionem inter illa, quatenus dicunt rationes analogice cum creaturis communes; Adeoque Sapientiam ex vi Sapientie ut sic, non esse Essentiam ut sic, nec Essentiam ex vi Essentie, esse Sapientiam ut sic.

RATIO 2. hujus dogmatis est. Ratio formalis Sapientie Divinæ secundum vim, seu naturam suam spectatæ, non est à parte rei nemine cogitante Essentia Divina &c. Ergo Sapi-

entia ex vi Sapientie est distincta nemine cogitante formaliter à parte rei ab Essentia Divina: Hoc enim intelligitur nomine distinctionis ex natura rei in præsentia. Antecedens probatur: Quia si ratio formalis Sapientie ex vi & natura Sapientie, esset Essentia Divina, ubicunque esset vis, & ratio formalis Sapientie, ibi esset Divina Essentia, quod dici non potest; cum reperiatur in Angelis & hominibus ratio Sapientie, sine Essentia Divina. Sequela autem illa probatur: Quia nihil potest sine ratione formali consistere, sed ratio formalis debet semper comitari id, quod constituit, seu cuius est ratio formalis.

SECUNDA RATIO est. Ex Auth. S. Thomæ, qui in Apolog. quam facit pro Petro de Tarrantia, delato ad Magistrum Ordinis, quod distinctionem entitativam admitteret inter Attributa, sic mentem illius explicat: *Bonitas, inquit, Divina, est Sapientia Divina, ex hoc, quod est Divina, non ex hoc, quod est bonitas, neque ex hoc, quod est Sapientia, est bonitas; Hoc autem pertinet ad rationem bonitatis, & Sapientie, scilicet, quod competit bonitati in quantum est bonitas, & Sapientia in quantum Sapientia.*

RESPONDEBIS 1. cum Recupito. Sapientiam secundum vim seu rationem formalem Sapientie spectatam non dari à parte rei, sed solum talem ab intellectu concipi.

CONTRA EST. Eodem Magistro arguente: Quia sicut naturæ rerum & Essentie; Ita nec rationes formales dependent ab intellectu nostro, sed independenter ab omni intellectu quælibet res habet, quod sit talis vel talis naturæ: Neque enim ex eo dicitur esse talis: Quia concipitur esse talis, sed potius ideò talis concipitur, quia de se est talis; Intellectus siquidem noster, qui extrinsecè objecta afficit, non habet potestatem ad earum rationes formales intrinsecas, vel constituendas, vel ita immutandas. Addebat, hanc responsionem imaginatione laborare, dum terminum à parte rei pro eodem sumit, quod est entitativè & realiter, cum tamen negationes, privationes & similia, dentur à parte rei, & nemine cogitante: Nec tamen sunt Entitates reales.

RESPONDEBIS 2. Quod illæ rationes distinguantur non nisi fundamentaliter, & virtualiter.

CONTRA EST. Tum quia homo à parte rei convenit cum bruto in animalitate, & secundum rationalitatem actu differt à bruto. Deus item per suam Sapientiam actu convenit cum Sapientia humana, & per Divinitatem actu differt; Jam autem convenire, quod est actu à parte rei, & differre, quod est itidem actu à parte rei, non possunt esse termini idem formaliter actu à parte rei; Alioqui idem & ratione ejusdem, & esset tale, & non esset tale. Tum quia, si animalitas, & rationalitas, item ratio commu-

is sapientie in Deo reperibilis, & Deitas, non esset actu à parte rei distincta, non possent adferre actualem differentiam, vel convenientiam. Tum, quia rationes objectivas diversis definiti-
onibus ad quatuor definitibiles, sicut non potest intellectus facere intrinsecè diversas; Ita nec po-
terit facere actu diversas, cum non possint esse actu diversæ, nisi sint intrinsecè diversæ: Quid-
quid enim est diversum per differentias essen-
tiales, vel per rationes intrinsecas definitibiles, est intrinsecè actu diversum, ut patet ex Arist. c. 1. de Subst. & 5. Metaph. c. 9.

Quia verò communiter urgeri solet, quòd ex hac distinctione sequatur compositio in Deo, ita huic difficultati occurrebat.

Distinctio ex natura rei nullam ponit in Deo multipliciter, ex qua sequatur aliqua compositio in Deo; Ergo ex distinctione con-
creta, nulla sequetur compositio in Deo, simplici-
tati ejusdem repugnans. Conf. clara est: Quia nulla compositio fieri potest ex Unitate, sed fieri debet ex pluralitate; proinde si nulla po-
natur dualitas, v. g. simplicitati Divinæ repu-
gnans, sequitur nihil poni, ex quo sequatur com-
positio. Ant. probatur; Quia ex concessis di-
stinctio asserta solum ponit in Deo multiplicita-
tem rationum, secundum vim suam definitibilem; Sed ex tali multipliciter nulla sequi potest cõ-
positio, quod ipsum probabat. Tum, quia quæ-
libet compositio fit ex multipliciter Entium, vel Entitatum, rerum vel realitatum, ut adver-
tens videbit. Tum, quia pluralitas rationum definitibilium si deberet facere compositionem in Deo, deberent prædictæ rationes inter se esse
formaliter indistinctæ: Neque enim una ratio intelligibilis posset aliter componi cum altera, nisi ex duabus rationibus formaliter distinctis, foret una formaliter indistincta. Atqui hoc à parte rei in istis rationibus repugnat: Implicat enim ut aliqua ratio, quæ semel est diversa defini-
tione definitibilis ab alia, sit postea eadem defini-
tione definitibilis; Cum rerum Essentiæ nullo modo immutari possint. Addebat deinde; Li-
cet qualibet ratio intelligibilis, in Deo existens, sit realitè à parte rei ipse Deus, tamen non qualibet ratio intelligibilis in Deo, est à parte rei, ratio intelligibilis Deitatis; Siquidem Deus convenit à parte rei saltem analogicè cum crea-
turis in multis rationibus intelligibilibus: Non tamen convenit cum creaturis, in Divinitate. Neque valet, si dicas, quòd ratio definitibilis, vel intelligibilis ut est ab alia definitibili, vel intelli-
gibili distincta, est aliqua Entitas: Ergo multipli-
citas talium rationum importabit pluralitatem Entitatum, adeoque compositionem; Non in-
quam valet, si id dicas: Est enim prædicta con-
sequencia similis huic. Modus ut est distinctus modaliter, à re, cujus est modus, est realiter mo-
dus; Ergo modus ut est distinctus modaliter, à

re, cujus est modus, est distincta res realiter, à re, cujus est modus.

Hæc & plura attulerat dictus meus Magister in hac materia, sit

DIFFICULTAS II.

Examinantur Impugnationes hujus sententia.

PLURA argumenta, quæ contra hanc senten-
tiam adferri possent, soluta sunt alibi, præci-
puè ubi quæsitum est; An præcisiones objecti-
væ dentur actu nemine cogitante. Insuper ve-
niunt examinandæ aliæ rationes. Martinon hic d. 3. à n. 8. proponit sua argumenta.

I. ARGUMENTUM est ab Auct. Lateran. sub Inno. 3. c. 1. de summa Trinit.

RESPONDERI potest, quòd illo loco, decisio sit tota ordinata ad negandam distin-
ctionem realem: Quia est ordinata ad negan-
dam distinctionem, secundum quam possit Pa-
ter unam partem substantiæ communicare, non communicatà alterà; Hoc autem arguit distin-
ctionem realem. Et ex allatis dici posset, ne-
gari hanc distinctionem inter Essentiam, & At-
tributa quæ Divina sunt, non verò si sumantur se-
cundum rationes communes: Quamvis autem Lateran: neget esse in Deo quaternitatem, ne-
gat nonnisi quaternitatem, distinctorum reali-
ter, idque colligitur ex verbis ejusdem: Quia negat quaternitatem vi cujus Pater, Filius, & Spiritus S. non sint eadem res, hoc est eadem substantia, Essentia, sive natura Divina; Non ne-
gatur autem pluralitas rationum definitibilium Deo & Creaturis communium. Affirmatur-
que inibi Divina Essentia esse simplex omnino, scilicet quæ Divina est, non verò secundum ra-
tiones communes. Et licet omnis distinctio Entitatum repugnet omnimodæ simplicitati; Sed non repugnat omnimodæ simplicitati, mul-
tiplicitas rationum definitibilium.

INSTAT idem. Omnis distinctio quæ est verè & à parte rei, est realis simpliciter. At-
qui per oppositos distinctio Attributorum Divi-
norum, est verè & à parte rei: Est enim tota, quanta ante omnem operationem Intellectus.

RESPONDETUR. Hoc argum. ab Hurta-
do primùm propositum, à Recentioribus im-
pressis usurpatum solvi commodè possit, quòd distinctio ex natura rei sit distinctio realis, in quantum reale opponitur ficto, vel ei quod est per solam rationem, quomodo tenebræ sunt quid reale: Non enim est ficta, vel per solam ra-
tionem posita negatio lucis: Sed non est realis simpliciter; Hoc est inter membra, quæ sint res, aut plus quam formalitates, definitibiles, & conceptibiles objectivæ diversæ.

Hic idem medius terminus sic aliter propo-
nitur. Est contradictio in terminis, dicere il-
lam

R. P.
J. H. MŁOD
Zianowski
Tom. I. et II.
D. VI
S

lam distinctionem, quæ est actu à parte rei inter duo physicè existentia, non esse physicam: Nam ea quæ sunt physicè, & secundum id quod sunt, distincta sunt necessariò physicè: Quia esse physicum unius, non est esse physicum alterius.

Sed neque hoc argumentum urget: Imponit enim quòd esse physicum unius Attributi, non sit esse physicum alius Attributi: Cum dicatur, illas formalitates esse sibi identificatas realiter, ubi ulterius. Advertendum est. Distinctas esse has propositiones, quòd illa distinctio sit inter duo physicè existentia, & alia hæc, quòd sit inter physicè duo, physicè existentia. Hæc posterior involvit distinctionem realem à re, illa prior non involvit, sed solam distinctionem formalitatum, & definibilitatem in una re physica existentium.

Ad probandum, quòd distinctio Scotistica sit ipsissima realis, usurpat idem hunc medium terminum. Omnis distinctio, quæ est immediatè vi alicujus actionis physicæ, est physica, actio enim physica, non potest nisi ad aliquid physicum immediatè terminari: Atqui distinctio inter Essentiam, & Proprietates personales, Filii, & Spiritus S. est immediatè vi alicujus actionis physicæ; Nempe vi generationis, & spirationis activæ, cæteraque omnia Attributa Divina, si distinguuntur in re ab Essentia, debent ab ipsa produci per aliquam realem & physicam actionem: Ergo, si inter illa est distinctio à parte rei, erit illa physica, utpote existens immediatè vi alicujus actionis physicæ.

Sed hic medius terminus in principiis Scotistarum non urget: Quia illi actionem physicam non distinguunt nisi formaliter ex natura rei à causa, & effectu. Negabunt item produci illa Attributa, vel Divina, vel creata, physicè, prout ly physicè importat aliquid reale à re. Nec concludit hoc argumentum in principiis aliorum: Multi enim docent motum esse actionem physicam; Et tamen ubi, quod est terminus, non esse physicè distinctum; Conservatio in aliquorum Sententia est modus; Respondens tamen illi duratio, est mera formalitas. Denique dici posset, quòd id quod est immediatè vi alicujus actionis physicæ, respectu illius actionis debeat etiam, vel possit distingui physicè; Sed non est necesse, ut omnia contenta in illo termino, sint distincta physicè inter se: Ita v. g. in sententia modalium distinguitur anima ab actione creativa. Inde tamen non sequitur, eandem non posse sibi identificare intellectum; sic nec erit necesse physicè distingui proprietates notionales vel absolutas à persona; Quamvis persona sit terminus physicus, actionis generativæ.

2. ARGUMENTUM ejusdem est ex Aug. Rhem. ubi definitur contra Gilbertum; Non esse dividendum inter Deum, & Deitatem, inter personam, & naturam; & tamen si ponatur hæc distinctio, sequetur illa divisio.

RESPOND. S. Thom. 1. p. q. 28. a. 2. Quod scilicet Gilbertus distinctionem realem voluerit in Deum invehere, unde concludens S. Thom. in Corpore, & sic manifestum est, inquit, quòd relatio realiter existens in Deo, est idem Essentia, secundum rem, & non differt nisi secundum intelligentia rationem: Quæ intelligentiæ ratio non potest commodè accipi pro actu Intellectus. Sed dicent illi, quòd sit accipienda pro formalitate objectiva. Eodemque modo explicanda sunt reliqua quæ adducuntur ab eodem ex SS. PP.

3. ARGUMENTUM ejusdem est. Quia si Attributa distinguerentur inter se, vel essent sine ordine originis, vel alia ab aliis? Si primum; Quænam illorum esset conjunctio? Quomodo per se, aut unde convenient Essentiæ? quomodo non erunt multa Entia à se? Si autem dicatur secundum, ergo contra Catholicam doctrinam admittetur in Deo, realis origination multiplex præter origines personarum.

RESPONDETUR retorquendo arg. & quærendo: An risibilitas sit sine ordine originis ad rationale vel non? Si primum, unde conveniet Essentiæ? Si secundum; Ergo distinguetur realiter, ergo præter ordinem generationis, vel productionis à Deo & generantur, dabitur adhuc alia origination. Directè autem dici potest, esse illic ordinem ex natura rei, licet non sit ordo physicus realis; Omnia autem illa Attributa erunt in re à se, sed non formaliter ex natura rei: Quia definitio a se itatis, non est ut sic definitio v. g. Sapientia.

4. ARGUMENTUM ejusdem est. Si daretur in Deo prædicta distinctio, sequeretur potentiam, quæ Deus potest producere leonem, à potentia, quæ potest producere hominem, distinguere ex natura rei, & sic de reliquis. Seq. prob. Ideò animalitas, & rationalitas distinguuntur ex natura rei: Quia non ubicunque est animalitas, illic est rationalitas; Sed etiam non ubicunque est potentia leonis, est productiva potentia hominis: Est enim in leone productiva leonis, non hominis. Ergo. Non potest autem dici, has potentias in Deo esse distinctas ex natura rei: Quia daretur in illo actu infinitum infinitarum potentialiarum, pro diversitate terminorum infinitorum. Ad creata autem sic idem applicari potest. Petrus habet potentiam ad producendum Paulum, & alia individua, se excepto; Joannes autem habet potentiam ad producendum & Petrum, & Paulum, se excepto &c. Ergo in Petro v. g. potentia producendi Paulum distincta est ex natura rei à potentia, quam habet Joannes producendi eundem Paulum: Quia non æquabilem habent conjunctionem: Nam Joannes ita potest producere Paulum, ut non possit se, Petrus autem potest producere & Paulum, & Joannem &c. quis autem diceret illas potentias esse ex natura rei distinctas, quin hoc ipso concedere deberet, infinitum actu?

RESPON-

RESPONDETUR. Non paucos Auctores concedere infinitum formalitatum in relatione divinitatis; Quamvis de cetero realitatem infinitum, negent. Sed manumissa hac sententia, dici potest, esse illas infinitas, actu distinctas ex natura rei, sed non actu infinitas: quia proportionantur suis terminis, quos poterunt producere, & secundum illorum infinitatem infinitantur; & tamen illi termini non sunt actu, sed syncategorematicè infiniti. Et sicut in sententia communiori dicitur, partes in continuo esse actu, quoad Entitatem; non tamen actu distinctas; ita posset dici, illas potentias esse actu distinctas, sed non infinitas actu.

5. ARGUMENTUM ex variis rationibus, quas excogitavit Perez. RATIO I. est. Ponamus, quod fiat Sapiencia ab Essentia, & distinguatur ex natura rei, hoc ipso Essentia Divina non distingueretur ex natura rei à sua Sapiencia: Si enim distinguitur ex natura rei, & fluit ex illa Sapiencia; Ergo Essentia Divina, quæ est absolute prima Essentia, dedit totam perfectionem suæ Sapiencie, & à tota illa fluit. Sed principium adæquatum non dat perfectionem, quam non præhabet, loquendo de perfectione simpliciter simplici: Ergo Essentia Divina includit in se totam perfectionem Sapiencie Divinæ.

RESPONDETUR. Hoc Argum. probare multum. Accipiamus emanationem physicam caloris ab igne, qui est principium adæquatum caloris, & non dat perfectionem, quam non præhabet; nunquidne jam simpliciter identificabo sibi ignis calorem? & sic de aliis emanationibus. Quod si dicas emanationem illam in aliis tribuigeneranti. Hoc non: Quia quamvis tribuatur generanti; de facto tamen perficitur per influxum immediatum solius illius Substantie.

Neque dicas, Propositionem assumptam procedere de emanatione perfectionis simpliciter simplicis: Unde enim hoc scitur; immo intelligere, velle, pro potentia sumpta, in sententia identificante potentias animæ, emanant ab anima, quæ in ante non præsupponitur esse formaliter intellectus. Directè responderi potest, quod principium adæquatum, licet non possit dare perfectionem, quam non habet radicaliter, & in vi emanandi; potest tamen dare, quam non habet formaliter, sive illa emanatio sit ordinis physici, sive metaphysici.

1. RATIO ejusdem est. Non est sapiencia formaliter, quæ non est primò, & per se exclusiva defectus insipientiæ; & est formaliter sapiencia illa ratio, quæ est ita exclusiva. Sed nulla formalitas supponens Essentiam Divinam, tantquam distinctam ex natura rei, potest esse ratio primò, & per se exclusiva insipientiæ: supponit enim Essentiam, quæ ipsa est exclusiva omnis defectus, atque adeo insipientiæ, ergo Essentia Divina est formaliter Sapiencia.

RESPOND. Esse exclusivum insipientiæ, primò sub formalitate præcisa sapientiæ formalis, seu quæ forma est, convenit soli Attributo emanato; primò autem esse exclusivum insipientiæ, sub formalitate radice, convenit ipsi Essentiæ Divinæ; ad eum planè modum, quo formaliter primò opponitur frigori calor, radicaliter autem primò, ipse ignis.

Urget etiam argumentum, quod illa distinctio foret realis. Sed hæc ratio supra est soluta, & quidem accommodatè ad principia ipsius Perez: nam etiam ille d. 5. n. 27. dicit, quod quando prædicatur de peccato, quod sit à parte rei, affirmat ipse sensum hunc esse, quod peccato non ficta inest malitia, sed non esse hunc sensum, quasi malitia ipsius, sit reale quid.

3. RATIO ejusdem; Formalitates Divinæ relativæ non distinguuntur ex natura rei, Ergo neque Attributa. Ant. Prob. Formalitas relativa Patris, tantam habet identitatem, simpliciter loquendo, cum Essentia Divina, quantum habet ipsa Essentia secum, quod ipsum prob. Tam est perfecta paternitas per Deitatem sibi communicatam, quam est perfecta ipsa Essentia: est enim à parte rei ipsemet Deus; esse autem Deum, est esse infinite perfectum; Ergo cum Essentia non sit magis, quam infinite perfecta, etiam paternitas talis erit. Quod si habet eandem perfectionem, etiam habebit tantam unitatem cum Essentia: quantum illa secum: nam impossibile est, per aliquam perfectionem communicatam, aliquid esse tam perfectum, quam est perfectum ipsum communicatum; nisi habeat perfectissime sibi conjunctum ipsum communicatum: Si enim non esset illi æque perfecte conjunctum, jam eo ipso careret aliqua ratione, illa perfectione.

RESPONDETUR. Hoc argum. imprimis multum probare; probat enim tam perfecte esse identificatam albedinem parieti, quam illamet ipsa sibi, idque ideo: Quia tam perfecte albedo disgregat visum, quam paries albus: Si autem habet eandem perfectionem disgregandi visum, hoc ipso eandem habet Unitatem: Si enim non haberet eandem Unitatem, hoc ipso non tam perfecte disgregaret. Deinde argumentum idem probaret, quod natura & paternitas ne virtualiter quidem distinguantur: Quia natura à se ipsa non distinguitur, ergo & paternitas. Directè autem ad argum. dici posset, paternitatem habere identitatem simpliciter cum natura, hoc est realiter: Sed non habere identitatem simpliciter ex natura rei, quasi verò ex natura rei prædicatum, quod dicit natura ex natura rei, dicat etiam paternitas. Stando etiam in phrasi supra allatæ doctrinæ, dici posset, paternitatem secundum quod Divina est, æque esse perfectam, ac Deitas; Sed non paternitatem ex natura rei spectatam.

D

4. RATIO

R. p.
J. H. MŁOD
ZIANOWSKI
T. B. M. K. Z.
D. VI

4. RATIO ejusdem est. Quâ probat Intellectionem non distingui ex natura rei ab Essentia. Principium primum, & radix prima omnium, formaliter includit sapientiam & Intellectionem. Ergo sapientia non potest esse ex natura rei distincta ab Essentia Divina. Consequenter est perspicua: Quia natura Divina est prima omnium radix. Ant. prob. Si prima omnium radix non includeret formaliter sapientiam, totus ordo attributorum à prima sua radice, cæca quadam ratione proflueret; Hoc autem est impossibile: Si enim ordo Creaturarum, & ordinem, & sapientiam in prima sui origine ostendit, multo magis id habebit ordo Attributorum Divinorum.

RESPONDETUR. Hoc argum. non procedere secundum principia proponentis: Non enim negat ipse aliquem esse illic ordinem, qui non sit fictus; Hunc autem ordinem Scotista appellant ordinem ex natura rei. Et secundum allata principia dici posset: Nullum esse ordinem inter Attributa secundum quod Divina sunt; Esse tamen si spectentur Attributa ex ratione sua communi, secundum quam intelligere, præcedit velle. Neque jam inde sequetur, cæco modo unum Attributum fluere ex alio: Nam hic effluxus ne sit cæcus, non debet esse physicus, sed ex natura rei, quem nos appellare solemus, secundum subsistendi consequentiam.

DIFFICULTAS III.

Impugnatur Distinctio Scotistica.

Aliquot argumentis est impugnata hæc sententia in Philosophia tam in materia Distinctionum, quam in materia de Unitate universalis; Ubi inter alia urgebatur, hanc sententiam concedere aliquid uni formalitati, quod ne in sensu quidem reali convenit alteri: Nam v. g. ex natura rei convenit naturæ esse aptam existere in multis, quod nec in sensu quidem reali convenit hæc ætati: Hoc autem dici non potest: Tum, quia inductio in aliis materiis oppositum ostendit, nam rationalitas ex natura rei discurret in homine, quod, in sensu reali, etiam animalitati convenit. Tum, quia si dicatur ex quocunque prætextu unum prædicatum physicum, & reale convenire intrinsecè uni formalitati, & non convenire intrinsecè alteri identificatæ, hoc ipso invehitur mysterium Trinitatis in creatura, quod non nisi in hoc stat: Quia uni formalitati intrinsecè convenit non communicari, vel non produci, & alteri identificatæ convenit intrinsecè communicari, & produci. Hæc nunc manumittimus. Sed insuper

1. ARGUMENTUM sit ab Auctoritate, quia sententiæ à gravibus Auctoribus diversarum scholarum & ætatum & post suam plenam eno-

dationem censuræ, teneri non debent; Talis est distinctio prædicta: Nam Adamus Nominal. in 1. d. 6. q. 1. conc. 3. ait clamare SS. contra Scotistas. Marilius dicit, SS. Doctores communiter esse contra Scotistas. Dionys. Carthus. vocat hanc opinionem novitatem oppositam tam summis Philosophis, quam supremis Theologis, esseque contrariam documentis Theologicis, & Philosophicis, quibus adde Greg. in 1. d. 33. q. 1. a. 2. Ex Thomistis Zumel dicit, negare distinctionem Scotisticam, esse consonum Fidei. Molina appellat illam parum, tutam in Fide. Valentia parum Fidei consonam. Arubal non esse in Fide securam. Ruiz temerariam hoc tempore. Granado hoc ævo rejiciendam. Amicus suspectam. Hoc tamen sit non ad censuram scholarum subtilissimam sed ad eruditionem allatam, diceretque Schola subtilissima, hanc ipsam censuram mereri censuram.

CONFIRMATUR. Quia quamvis Decisiones factæ contra Gilbertum, possint explicari aliquæ, quod damnent distinctionem realem; Tamen urgeri potest, quod videantur damnasæ etiam Scotisticam, idque ex eo loco: Quia inter propositiones Gilberti damnatas erat hæc, quod inter naturam, & personam non Mathematica abstractione, sed Theologica ratione quoquo modo divideret ratio. Vide Tom. 3. Conciliorum, Rhemenfis Concilii p. 2. f. 59. col. 1. lit. C. unde distinctio à Gilberto asserta non erat rationis sola: Hæc enim est formalissimè eadem cum Mathematica abstractione, eò, quod procedat secundum intentiones, & imaginationes nostras. Neque etiam erat illa distinctio realis: quia in reali non quoquo modo dividit ratio, sed absolute; & quia realis distinctio non Theologica ratione, sed physice distinguit. Ergo debet esse illa distinctio actualis ex natura rei. Rursus Albertus 1. p. q. 39. n. 2. a. 1. ita refert sententiam Gilberti: Proprietas nec Essentia est, nec persona, nec est proprietas, sed ratio ex comparatione rei ad rem sumpta. Qui termini coincidunt cum illis, quod hæc distinctio non sit realis à re, sed quod sit realiter.

2. ARGUM. sit. Quod hic iteratò (relativè aliis) proponi potest. Essentia à sapientia, & esset nemine cogitante distincta actu ex natura rei, & non esset: esset quidem ut supponitur, non esset autem: Quia Objectum quod fit vi abstractionis non est nemine cogitante, sicut & ipsa abstractio non est nemine cogitante; sed Essentia & sapientia distincta in Deo actu ex natura rei, sunt Objectum, quod fit vi abstractionis. Quod ipsum probatur, quia illa Essentia sic distincta, est Essentia secundum se spectata; Essentia autem secundum se spectata est Essentia, quæ est Objectum, quod fit vi abstractionis. Quod ipsum probatur, quia illi met ipsi pro exemplo termini abstracti metaphysici ponunt in Dialectica

hæc animal vel animalitatem ut sic, peteque exemplum aliud termini prædicti, si non est hoc. Tum, quia quodnam aliud Objectum respon- dere illi abstractioni? Tum, quia ab Essentia se- cundum se spectata, vel potest adhuc præscinde- re intellectus sapientiam, vel non potest: Si po- test, ergo adhuc illud Objectum, quod est Essen- tia secundum se spectata, prout secundum se spectata, dicit adhuc sapientiam: Ergo secun- dum se spectata non distinguitur à sapientia; Sed etiam involvit, contra quàm assumeras. Quod non potest à natura secundum se spectata præ- scindi sapientia. Ergo sic spectata est Objectum, quod fit vi abstractionis: Quia etiam Objectum illud, quod fit vi abstractionis est tale, ut non pos- sit ab illo abstrahi differentia, utpote quæ jam supponuntur abstractæ. Ergo ulterius tollis o- mnes præcisiones objectivas: debent enim pul- lulare beneficio actus intellectus præcipientis; Tu autem præcisionem ante omne opus Intelle- ctus admittis. Plures huic argumento respon- siones allatas refutari invenies in materia de Distinctione hac. Recentius.

RESPONDET 1. Quidam, quoad usum sui non datur natura animalis ut sic nemine cogitante: Quia in suo usu & exercitio involvit ac- tum rationis, non tamen involvit actum ratio- nis in suo Esse.

CONTRA est, tum quia redit argum. fa- ctum. Objectum quod fit vi abstractionis non tantum in solo usu, sed & in suo Esse, involvit ac- tum rationis; Talis autem est natura, prædicto modo sumpta, ut probatum est. Tum, quia unde de hoc quod non nisi in suo usu & exercitio hoc Objectum involvat actum rationis? Tum, quia Universale Logicum & in suo usu, & in suo Esse pendet à ratione, ergo idem in præsentia di- cendum.

RESPONDET 2. Alius, Præcisionem esse duplicem, Intrinsecam, & Extrinsecam; Intrin- seca in hoc consistit, quod prædictum essentiale unum, non includatur in Essentia alterius, & hæc præcisio est nemine cogitante: extrinseca autem est, quæ provenit ab intellectu cognoscente u- num sine alio, & hæc non est nemine cogitante.

CONTRA est, tum quia non datur ullum cognitum intrinsecum, & aliud cognitum extrin- secum; Ergo nec dabitur duplex abstractum: cuius enim termini genus non datur nemine co- gitante, illius termini etià species non datur ne- mine cogitante; Cum ergo notitia sit genus ad abstractiones: Dividitur enim notitia in Intuiti- vam, & Abstractivam: Sicut ipsa notitia intrinse- ca nemine cogitante non datur; Sic nec dabitur nemine cogitante abstractio intrinseca. Tum, quia redit argumentum factum, objectum quod fit vi abstractionis, non est nemine cogitante; Sed abstractum illud intrinsecum, est objectum, quod fit vi abstractionis. Quod ipsum proba- tum est, rationesque hæc expectant ulteriorem

solutionem. Tum, quia hic expositivus, hæc natura secundum se spectata, est nemine cogi- tante; Hæc natura secundum se spectata non est nemine cogitante. Ergo quod non est ne- mine cogitante, est nemine cogitante, est simi- lis huic. Hoc animal est leo; Hoc animal non est leo. Ergo quod non est leo, est leo, casu quo daretur Leo-cervus. Qui modus arguendi servatur, quando infertur contradictoria nega- ta, & sicut in hoc secundo expositivo non po- test recurri, quod diverso respectu Leo- Cer- vus sit leo, diverso respectu cervus, cum hæc in eandem Entitatem incidant; Ita nec potest dici, quod diverso respectu, illa natura sit ne- mine cogitante, & non sit nemine cogitante; cum id in eandem Entitatem incidat: Deni- que si dabitur abstractum intrinsecum nemine cogitante, qui jam salvabitur dari præcisiones objectivas?

3. ARGUMENTUM fit contra prædictam explicationem immediatius pugnant; & quidem incipiendo ab ultimo, ubi negat sequi, quod de- tur in Deo compositio. Pluralitas Entium in- tra idem totale Ens, arguit compositionem Enti- tativam; Ergo etiam pluralitas formalitatum in- tra eandem physicā Entitatem, arguet compo- sitionem formalitatum ex natura rei; Non enim est major ratio de uno, quàm de alio. Quod au- tem assumit, ad hanc compositionem esse ne- cessarium, ut rationes communes inter se sint formaliter indistinctæ, id non convincit; Nam compositio ex Entitatibus non importat indi- stinctionem in Entitatibus, immo si illam im- portaret, hoc ipso destrueretur ratio compo- sitionis, cum illa pluritatem extremorum petat; Ergo idem in præsentia dicendum: Quod autem inimaginabile sit, quomodo illæ rationes uni- rentur, id proficiscitur ex eo: Quia rationes illæ communes, non dantur nemine cogitante.

Sed quidquid sit de his responsionibus; Ex hoc ipso sic infertur compositio; Si daretur com- positio in illis formalitatibus, officeret simplici- tati Divinæ, unde hæc compositio negatur, ne officiat simplicitati Divinæ; Ergo quia non datur compositio ex illis formalitatibus, offi- cit simplicitati Divinæ, ergo illæ formalita- tes non dantur, ne officiant simplicitati Divi- næ. Illatum primum probatur: Quia si dare- tur compositio ex formalitatibus, invehetur in Deum pluralitas repugnans ejus omnimo- dæ simplicitati; Sed si non datur compositio ex formalitatibus, & tamen illæ ponuntur in Deo, invehetur in Deum pluralitas, repu- gnans omnimodæ ejus simplicitati. Quod ip- sum probatur, quia major pluralitas magis offi- cit omnimodæ simplicitati; & sicut major es- set in homine pluralitas, si in illo essent mate- ria & forma sicut acervus lapidum; Ita major pluralitas erit & repugnantia simplicitati Di- vinæ, si illæ formalitates nullo modo essent

D 2 . inter

R. P.
THE MŁOD
ZIANOWSKI
Tbm. de Z.
D. VI

inter se unita. Unde si robur huius argumenti spectetur, formabitur hæc contradictoria, quod ex illis formalitatibus & fieret, & non fieret compositio; Non fieret, ne repugnet simplicitati, & fieret compositio, ne itidem repugnet simplicitati Divinæ.

Rursus CONTRA prædictam explicationem hoc etiam facit: Quia dogma tertium destruit secundum; Attributa enim illa quæ Divina sunt, vel servant suam definibilitatem diversam, vel non? Si servant, ergo etiam ut Divina sunt, sunt distincta formaliter; Si autem non servant, Ergo Essentiæ rerum mutari possunt, & ex habente hanc Essentiam, potest transire Attributum, in non habens hanc Essentiam.

Quod si DICAS, quod tunc acquirat Attributum duplicem formalitatem.

CONTRA erit, quia non potest acquirere formalitatem essentialiter aliam ab illa, quam habet: Hoc enim implicantiā involvit, & sicut definibilitas rationalis, non potest unquam affici ininabilitate; Ita nec definibilitas sapientiæ, definibilitate Deitatis. Neque valet, si dicas, quod ly Divinum hic sumatur adiectivè non substantialiter: Nam quomodo salvare poteris, adiectivè dictam Deitatem de sapientia, facere, ut illa quæ Divina est, non sit distincta formaliter à Iustitia?

CONTRA eandem explicationem hoc etiam facit: Quia prædictæ Autoritates, quas adfert pro dogmate secundo possunt bene explicari, quod negent solam alietatem realem inter attributa. Illa etiam adversio Amici non multum urget: Quia quamvis ly, quod importet rationem propter quam; Tamen hæc ipsa ratio propter quam non est, necesse, ut sit indistincta etiam formaliter: Potest enim hunc sensum facere; Deus ex eo quo potest, realiter est: Dicitur item, quod Divina simplicitas omnem dupliciter realem excludat, & quod sicut non excludit dupliciter rationum communium; Ita nec excludit dupliciter in ipsis Attributis, quæ Divina sunt. Quod vero assumit, casu, quo v.g. sapientia Divina esset distincta formaliter, quod non posset prædicari de Deo in abstracto, id non convincit: Nam nascitas à nâo non distinguitur ex natura rei; & tamen de illo non prædicatur in abstracto; Ergo illud posse prædicari sapientiam Dei in abstracto de eodem, proficiscitur aliunde, quam ab indistinctione formalitatis; Supraque explicatum est, unde hic modus prædicandi in Deo salvetur. Et quamvis Deo concedatur summa unitas realis; Non tamen est necesse concedere summam Unitatem formalitatem, quamquam summitatem in Unitate explicare difficillimum est, & assumere, quia in indivisibili non datur summum. Et sicut Essentia Divina illimitata in sua ratione formalitatis non excludit, quo minus sapientia ex vi rationum communium distinguatur ex natura rei;

Ita nec excludit multipliciter formalitatem etiam quæ Divinarum. Ex quibus omnibus conficietur hoc argumentum; Non distinguuntur Attributa quæ Divina inter se ex natura rei. Ergo neque ex vi Essentiæ spectata distinguuntur.

Solvuntur Argumenta supra allata.

PROposita sunt supra argumenta quibus probatum est, quod sapientia ex vi rationum communium ex natura rei, & secundum se spectata, non sit v.g. Iustitia secundum se, & ex natura rei spectata. Huic argumento adferenda est solutio. In primis dicendo, quod hoc argumentum procedat de subiecto non supponente, & contineat terminos tollentes se ipsos, nimirum nemine cogitante, & tamen ut sic ex vi Essentiæ, secundum se spectata: Nam prior terminus importat suppositionem personalem, posterior simplicem, prior importat Objectum, quod non sit vi abstractionis, posterior importat Objectum, prout sit vi abstractionis. Rursus distingui potest eadem maior distinctionibus, quas usurpavimus in materia de Distinctionibus, quod scilicet ratio formalis sapientiæ secundum id, quod dicit in recto, pro subiecto, & prout est à parte rei, independentem à nostris conceptibus sit nemine cogitante Iustitia; Licet in obliquo, prout subest nostris intentionibus non sit Iustitia. Explicatio huius distinctionis petatur ex loco citato.

Addendum hic est, quod ubicunque est sapientia secundum se spectata, illic dicat distinctionem à Iustitia secundum se spectata. Sed hoc sic spectari, nego esse nemine cogitante; Sapientia etiam secundum id, quod dicit in recto spectata, ubicunque est, illic etiam est v.g. & Deitas; Quia in recto illa sapientia est Deitas, prout est principium actuum sapientiæ consimilium creatis. Unde ulterius addes; Quod id quod convenit v.g. Essentiæ animalis prout illa subest nostris conceptibus rationes communes fabricantibus, id illi in omni statu convenit, prout etiam subest in illis statibus, nostris conceptibus; Sed quod convenit v.g. Essentiæ animalis, prout illa subest nostris conceptibus, non erit necesse, ut conveniat in omni statu, prout ille non subest nostris conceptibus; & è converso, quod convenit Essentiæ independentem à nostris conceptibus, non est necesse, ut conveniat eidem, prout illa subest nostris conceptibus. Unde v.g. Animalitas ex vi Essentiæ prout illa subest nostris conceptibus distinguitur à rationalitate etiam in statu physico, prout ille subest nostris conceptibus; Hoc autem indistigui quod competit animali ex vi Essentiæ spectatæ, non prout subest nostris conceptibus, non est necesse ut conveniat eidem metaphysicè spectatæ, sed secundum hanc considerationem bene distinguitur.

Quæ

Quæ opposita sunt ad doctrinam Recupiti, cognitionem hanc habent. Naturæ rerum & Essentiæ physice spectatæ non dependent à nostro intellectu, naturæ autem & Essentiæ rerum metaphysice spectatæ & abstractæ non dependent à nostro intellectu, subdistinguo; Non dependent quoad statum, communitatem, deputacionem à differentiis, & ut ita dicam, quoad educationem ab imbibitione cum aliis formalitatibus; Nego: Non dependent quoad esse fundamentale illarum præcisionum, seu connexionem prædicatorum; Concedo. Quando autem dicitur, responsionem hanc imaginatione laborare, quod ly à parte rei sumat pro eo, quod est entitativè & realiter, id non convincit, neque enim ex suppositione hujus distinctionis, prædicta argumenta solvuntur, sed hoc inculcatum volumus, quod dicta sententia: Ly ex vi Essentiæ esset, & tamen nemine cogitante, item ly objectum, quod sit ex vi abstractionis cum eo, quod non est ex vi abstractionis, confundat.

Ad 0. Si quis non ex eo deduceret distinctionem Scotisticam, quia datur v. g. conceptus Essentiæ, ex vi suæ Essentiæ, nemine cogitante, actu distinctus, ab altera v. g. Essentiâ vel prædicato relativo. Si quis item non diceret, nemine cogitante distincta esse Deum & Deitatem &c. admitteretque eam distinctionem non in creatis, non inter prædicata absoluta in divinis inter se comparata, sed inter prædicata absoluta & relativa tuereturque illam, ita ut nos solemus defendere distinctionem virtuales, tantum in super ostendendo, ex natura rei, actuale, non virtuale verificativum harum v. g. propositionum. Natura communicatur, Paternitas non communicatur, agere convinceretur, de quo infra, ubi de Diverfitate Sententiæ nostræ, à Scotistica.

QUÆSTIO II.

An Attributa distinguantur virtualiter in DEO?

Agitatam multis hac tempestate quæstionem, & à nobis in Tractatu de Distinctionibus discussam, iteratò hic stabiliemus.

Dixi in Logica, Distinctionem virtuales non esse Distinctionem aliquam potentialem, nec rectè explicari aut per convenientiam prædicatorum contrariorum, aut per virtutem productivam diversorum effectuum; Sed potiùs explicari debere, per æquivalentiam unius ejusdemque indivisæ Entitatis, ad aliqua plura seorsum reperiabilia.

Dixi rursus in processu, duplicem cogitari posse Distinctionem virtuales, quandam in ordine ad prædicata primo intentionalia, & physica, qualia sunt produci, non produci, communicari, non communicari; Aliam autem distinctionem virtuales cogitari posse in ordine ad prædicata secundo intentionalia, ut cognosci, non

cognosci, præscindi, non præscindi. Utraque hæc Distinctio reperitur in Deo. Stat autem distinctio virtualis in ordine ad prædicata physica in hoc, ut sint aliqua idem realiter; & tamen unum prædicatum physicum conveniat uni, quod ne in sensu quidem reali & materiali comperit alteri; v. g. nemine cogitante realiter producit filiationem, & non producit realiter naturam, illi identificata. Distinctio autem virtualis in ordine ad prædicata secundo intentionalia stat, in posse unum nosci, non noscendo aliud, illi identificatum realiter.

Dixi utramque hanc distinctionem reperiri in Deo, sed non in omnibus prædicatis. Nam non puto distinctionem virtuales quoad prædicata physica reperiri inter Attributa absoluta, comparata inter se, & Essentiâ; Quis enim putet quod realiter misericordia non sit principium puniendi? & quis articulus fidei, ad hoc tenendum urget? Indubitatè ergo reperitur (propter inferius dicenda) inter naturam & personalitates, illisque annexa: Ratio est. Quia de fide est realiter communicari naturam, identificatam autem illi paternitatem non communicari realiter.

Quod autem attinet ad creata, Distinctio virtualis in ordine ad prædicata physica non datur in illis: Quia alias daretur in illis mysterium Trinitatis: Datur autem in ordine ad prædicata intentionalia: Quia datur æquivalentia unius ejusdemque Entitatis, ad plura seorsum reperiabilia; Hoc est v. g. ad Intellectivum Angeli, & ad vivens sensitivum, bruti.

DICES I. Si datur Distinctio virtualis in ordine ad prædicata intentionalia hoc ipso dabitur in ordine ad prædicata physica: Quia si potest cognosci animalitas non cognita rationalitate; Hoc ipso animalitas diceret aptitudinem physicam ad terminandam cognitionem illam, diceret respectum transcendentalem ad talem cognitionem, specificaretque eandem.

RESPONDETUR. Diceret aptitudinem, quam aptitudinem in sensu reali seu materiali non dicat etiam rationalitas. Nego, quam dicat Conceptus: Jam autem ad Distinctionem virtuales physicam est necesse, ut quod convenit uni ex identificatis, ne in sensu quidem reali, conveniat alteri.

Neque valet, si dicas. Id dicit aptitudinem ad cognosci, quod postea cognoscitur, at cognoscitur animalitas sola; Non inquam valet, si id dicas. Quia id quidem dicit aptitudinem, quod cognoscitur: Sed nego, quod dicat aptitudinem, quæ in sensu reali non competat etiam alteri formalitati. Deinde hæc aptitudo independentè à nostris conceptibus nihil aliud est, nisi ipsamet Entitas, cum ergo in ipsa Entitate non probes multipliciter; Nec in aptitudine probabis. Denique hæc ipsa aptitudo est quidem physica, sed non ad aliquid physicum, sed

R. P.
J. H. MŁOD
ZIANOWSKI
Tom I. K. Z.
D. VI
S

ad aliquid intentionale. Cum ergo aptitudo fundans distinctionem virtuale, quoad prædicata primò intentionalia, debeat esse ad aliquid non intentionale, sed physicum, fit, ut illa aptitudo non arguat distinctionem prædictam.

ADDI posset, quod illa aptitudo nihil aliud sit nisi eadem indivisibilis capacitas duorum respectuum; Quæ capacitas non fundat in ipso recto diversitatem, sed in obliquo; & tamen distinctio virtualis quoad prædicata primò intentionalia est distinctio, seu continentia eminentialis distinctionis in recto.

DICES 2. Si concedas verificari de re aliqua creata simplicissima prædicata contradictoria intentionalia debetis concedere & physica: Quia oppositio contradictoriorum non suscipit magis & minus.

RESPOND. Retorquendo Argumentum quia ita arguens tenet præcisiones objectivas in creatis, beneficio distinctionis ex natura rei, adeoque in ordine ad cognosci, & non cognosci: Cur ergo non tenebit in ordine ad produci, & non produci; Cum hæc æque contradictoria sint. Rursus concedi posset totum: Nam nos non ponimus simplicissimam entitatem, quæ scilicet excludit etiam multipliciter virtutalem. Item concedo, quod cognosci & non cognosci respectu ejusdem formalitatis æque sint contradictoria, atque produci & non produci, sed nego respectu unius ejusdemque formalitatis fore verificandum illud cognosci, & illud non cognosci.

Denique per arguentem debent agnosci aliqua prædicata, quæ nec indivinis quidem possint salvari per virtualitatem; & tamen sunt aliqua quæ salvari possunt.

DICES 3. Imperceptibile est, quomodo indivisibile punctum tangatur secundum se totum, & non tangatur: Quomodo ergo indivisibilis Entitas poterit nosci & non nosci?

RESPOND. Retorquendo argumentum ut supra. Item Concedendo totum, ut supra. Denique dici posset, si idem punctum tangere & non tangeretur, hoc ipso daretur distinctio virtualis in ordine ad prædicata physica, & primò intentionalia, inveheturque Mystrium Trinitatis in creatis, quod non sequetur, si eadem Entitas ratione diversarum formalitatum noscatur, & non noscatur; Præcipue verò, cum multa intellectus possit, ad quæ se non extendit physicum tangere non tangere, produci non produci. Quanquam Oviedo in materia de compositione Continui, dicit unum idemque indivisibile alio latere respicere Orientem, alio Occidentem.

INSTABIS. Dum aliqua indivisibilis Entitas cognoscitur creata, vel cognoscitur tota, vel non? Si tota, implicat illam non cognosci totam; Si non tota, ergo non est indivisibilis.

RESPOND. Retorq. argumentum de præ-

cisionibus objectivis, in Divinis & in Creatis ex beneficio distinctionis Scotisticae admittis: Sicut ergo tunc inadæquate illud totum cognoscitur, estque physicè indivisibile, non virtualiter, ita & in præsentia.

Distinctio virtualis à nobis non nisi in Divinis concessa, à Neotericis appellatur distinctio virtualis intrinseca; Concessa autem in creatis, vocatur virtualis extrinseca. Negata autem in creatis distinctio virtualis intrinseca, debet intelligi quoad prædicata eidem non replicatæ Entitati convenientia in Divinis: Nam non replicatur natura Divina in personis posita autem replicatione (quæ per nos non potest esse sine reproductione ejusdem Entitatis) possent aliqua contradictoria prædicata convenire eidem in re indivisibili Entitati multiplice reproductæ: Nam potest in uno loco frigeri, vivere &c. in alio loco non frigeri, non vivere: Sicut in Eucharistia in uno loco definit esse Christus D, in alio non definit.

DIFFICULTAS I.

*Solutio Objectionum contra allatam
explicationem Distinctionis Virtualis.*

Magno paratu argumentorum Quirios impugnatur propositam à nobis explicationem; In compendium redigenda erunt. Sit

Punctum Difficultatis I.

Solvitur Obsectio primaria.

OBJICIT 1. Quirios d. 15. num. 46. Omnis perfectio distinguitur realiter ab ea, de qua absolute negatur. Sed admittit hac distinctione virtuali, aliqua perfectio Divina posset absolute ex parte objecti seu independenter ab Intellectu, negari de alia. Ergo distingueretur realiter ab illa. Major probatur: Tum, quia implicat, quod res realiter sit, de qua verificatur absolute independenter ab Intellectu: Non est. Tum, quia necessariò habet identitatem cum volitione, de quo verificatur: Est volitio v.g. Ergo contra non habet identitatem cum volitione v.g. id, de quo verificatur; Non est volitio. Tum, quia finge separari v.g. volitionem ab Intellectione, destruique utriusque identitatem, quo alio modo id accidet? Quam per ly non est volitio; & tamen idem ly non est, verificatur posita distinctione virtuali. Tum, quia si stat realiter, & in eodem sensu esse volitionem, & non esse volitionem. Ergo stabit etiam, quod ly idem cum volitione sit affirmabile & negabile; Ita ut verum sit dicere: Intellectio est idem cum Volitione, & intellectio

non

non est idem cum volitione. Tum, quia ex eo
solum colligitur filiationem distingui realiter
a paternitate: Quia ex parte Objecti indepen-
dentem ab intellectu, filiationem non est paternitas,
ergo omnis perfectio distinguitur realiter ab
eo, de qua absolute ex parte objecti negatur.
Tum, quia produci a parte rei, & independen-
ter ab intellectu facit filium realiter productum,
& hinc realiter distinctum; Ergo non esse a par-
te rei facit realiter negatum, & hinc realiter
distinctum? Etenim ex se non requiritur prior
distinctio, ad principium aliud, quam ad non
essendum aliud. Tum, qui negatio est distin-
ctio auctu; Sed distinctio auctu independentem
ab intellectu est distinctio realis; Sicut homo
existens independentem ab intellectu, est homo
realis; Neque datur medium inter Ens reale, &
rationis; Ergo neque inter distinctionem rea-
lem, & rationis. Tum, quia Unum non distin-
gitur ab Ente; Ergo sicut est realiter Ens, quod
independentem ab intellectu existit; Ita erit rea-
liter unum, quod independentem ab intellectu
unum, seu indivisum est: Ergo est contra, quod in-
dependentem ab intellectu est divisum seu ne-
gatum, erit multiplex realiter. Et universali-
ter, quod evenit independentem ab intellectu,
dicitur realiter evenire.

Minor principalis, nempe, quod admissa
Distinctione virtuali, aliqua perfectio Divina
posset actu absolute ex parte Objecti, seu inde-
pendentem ab intellectu negari de alia, sic pro-
batur. Tum, quia id exigit definitio Distinctio-
nis virtualis. Tum, quia non potest v. g. ratio
principii de voluntate negari, idque ex parte
Objecti, nisi actu & formaliter: Nihil enim est a
parte rei, nisi actu & formaliter. Tum, quia sic
affirmatio non solum est virtualis, sed actualis.
Ergo & negatio. Tum, quia si de volitione
non potest dici: Non est formaliter, quia est for-
maliter: Nam a parte rei, Quodlibet est, vel non
est. Ergo volitio formaliter & actu, est v. g.
principium verbi: Quid ergo deficiet, si ne sit
etiam virtualiter principium.

Punctus totius difficultatis argumenti in
hoc est. Cum actu verificentur illic nemine cogi-
tante duo contradictoria predicata, quare illa
non inferant distinctionem realem actualem.

RESPONDERI posset I. Retorquendo ar-
gumentum, quia scilicet posita Distinctione vir-
tuali ob realem distinctionem in tertio, qualem
admitit Quirós, nihil illis formalitatibus deef-
cit, quo minus inter se distinguerentur realiter
simpliciter; S quidem nemine cogitante dare
ne verificatio contradictoriorum.

RESPONDERI posset II. Duplicem esse ne-
gationem unius perfectionis de alia, quandam
que negat ipsum esse secundum absolutam ra-
tionem essendi, & aliam negationem, quae ne-
gat non absolutam rationem essendi, sed talem

& restrictam: Negatio quae tollit ipsum esse ab-
solutum essendi, infert inevitabiliter pro quavis
suppositione distinctionem realem; Sed nega-
tio quae tollit rationem talem, & restrictam es-
sendi universaliter non infert distinctionem rea-
lem absolutam. Disparitas est, quia nulla di-
stinctio virtualis datur, etiam explicabilis per
distinctionem realem in tertio, in ordine ad es-
se, & non esse, secundum absolutam rationem
essendi; quae tamen datur ad salvanda contra-
dictoria procedentia de tali esse. Quod ipsum
ulterius in hoc fundatur: quia absoluta ratio es-
sendi, hoc ipso quia talis est, indivisibilitatem
dicit formalitatum; Si dicit indivisibilitatem
formalitatum, dicit negationem fundamenti,
ut diverso respectu verificetur affirmatio, diver-
so negatio; Si autem diverso respectu verificari
non poterit negatio, diverso affirmatio, debet
esse non nisi unum verum, consequenter utra-
que pars contradictionis non verificabitur;
Si autem procedat contradictio de esse jam
restricto, poterit inveniri duplex formalitas,
una v. g. salvans affirmationem, alia negatio-
nem. Quia verò distinctio virtualis a nobis
concessa procedit non de esse aliquo absolute
ut sic, sed de tali esse, hinc verificatio contradi-
ctoriorum per illam, salvari poterit, secundum
diversas formalitates, & non invehere distin-
ctionem realem actualem. Sed universalius
insuper.

RESPONDETUR 3. eidem Argumento:
Negando Majorem: Vel stando in principio;
Distingui debet, scilicet Omnem Perfectionem
distingui realiter ab alia, de qua absolute nega-
tur, si negatio sit virtualis, & beneficio virtualis
alietatis fiat. Nego. Si negatio fiat beneficio a-
ctualis alietatis, concedo Majorem; Non impli-
cat autem beneficio virtualis alietatis, unum ne-
gari virtualiter de alio. Quid autem illi desit,
ne sit distinctio realis? infra dicitur.

Eadem Major cum sua probatione sic ali-
ter distingui debet, quod scilicet implicet, quod
res sit aliquid aliud, de qua verificatur, quod non
sit illud, de qua inquam verificatur eodem mo-
do, seu proportionaliter quod non sit. Conc. si
verificetur diverso modo & non proportionali-
ter. Nego. Et ita v. g. de natura Divina veri-
ficatur, quod sit realiter paternitas; Nec potest
negari, quod non sit realiter paternitas, alias
de illa idem, eodem modo, & ratione ejus-
dem, negaretur & affirmaretur: Sed posito,
quod sit idem realiter cum paternitate, potest
negari, quod sit idem virtualiter: Ubi affirma-
tio verificatur ratione realitatis simpliciter,
& negatio procedit de virtualitate. Quod
autem dicit, deductam esse illic consequenti-
am a negatione superioris ad inferius, id imme-
rito dicit; Sed est deducta a negatione unius
speciei, ad negationem alius speciei, & est con-
similis huic, substantia quae est lapis, non est ra-
tionalis,

R. P.
J. H. MŁOD
ZIANOWSKI
Tbm. de Z:
D. VI

tionalis, ergo neque substantia quæ est homo, est rationalis: Sicut enim rationalitatem substantiæ dicit lapis, & homo; Ita talitatem negationis & affirmationis, sibi debitam, dicit distinctio virtualis, & aliam sibi debitam, distinctio realis.

Secundæ probationi eodem modo distinguitur Consequens; Non habet identitatem realem cum eo voluntas, de quo verificatur non est volitio, negatione negante identitatem physicam. Concedo Conseq. non habet identitatem realem Voluntas cum eo, de quo verificatur: Non est volitio virtualiter. Nego Conseq. Quamquam si spectetur merè mens Patrum, non distinguuntur volitio & intellectio virtualiter intrinsecè, ut infra dicitur. Cæterum intellectio posset esse & realiter volitio, & simul non esse volitio virtualiter, si quis hæc, distincta teneret. Illa autem quæ adferuntur de filiatione comparata ad paternitatem, non convincunt: Nam concessio Antecedente; Distinguitur, ut ante, Consequens, quod sc. omnis perfectio distinguatur ab ea, de qua absolute negatur quoad identitatem realem physicam; Sed non est necesse ut ab ea distinguatur absolute, de qua negatur, quoad identitatem virtuales. Sequenti probationi conceditur primum Entymema. Subsumptum distinguitur, sed distinctio actu quoad esse physicum, & negatio identitatis physice est distinctio realis. Concedo, sed distinctio actu, orta ex negatione virtualis identitatis, est distinctio realis. Nego subsumptum. Quod autem dicitur; Non dari medium inter Ens reale & rationis, id proponenti pluribus locis solvendum venit v. g. admittendo modos. Directè autem dici potest, quod Ens reale physice idem, & Ens rationis, non sint contradictoria; Unde poterit dari medium inter illa, nempe non idem virtualiter realiter. Ultima etiam probatio non convincit: Quia Unum proportionatum, non distinguitur ab Ente, sed Unum non proportionatum, bene potest distingui ab Ente: Hoc est, potest aliquid non esse unum virtualiter, & esse tamen unum realiter physice; Licet non possit esse idem physice & realiter, & non esse unum physice & realiter; Consequenter independentè ab intellectu divisum, seu negatum quoad identitatem virtuales, potest bene esse idem realiter physice, quamvis non sit idem virtualiter.

Breviter loquendo, in hoc stat solutio, quod quamvis non possit esse aliquid idem realiter physice, & non esse idem realiter physice; Hæc enim sunt contradictoria manifestè; possunt tamen aliqua esse idem realiter physice, & non esse idem realiter virtualiter.

Restat solvendus hic punctus. Quomodo distinctio virtualis realis, non sit distinctio actualis, adeoque physica?

DUPLEX Actualitas importabilis à distinctione virtuali cogitari posset. I. Actualitas exclusiva potentialitatis ad salvanda contradi-

ctoria. Hæc actualitas à nobis conceditur: Certum enim est, quod non ex beneficio nostri intellectus, sed ante omnem operationem, itemque quod non in potentia, sed actu, natura communicetur, paternitas non communicetur. 2. Potest cogitari actualitas inferens multitudinem actuales, pluralitatemque nemine cogitante. Hæc à nobis negatur; & sicut v. g. unus grossus non in potentia habet tres solidos; quasi scilicet in potentia sit, ad æquivalendum tribus solidis; Licet non inferat in se suaque Entitate pluralitatem actuales, multitudinemque actu exercitam; Sic & in præfenti.

Quod si quæras. Quid desit distinctioni illi virtuali, ne inferat multipliciter actualitatem? Ad hoc, stando in principio fidei, dici potest; Quod verificatio actualis illarum propositionum, ex parte objecti, sufficiat quidem, ut destruat potentialitatem ad verificari, quod v. g. non communicetur paternitas communicatæ naturæ, sed non est necesse, ut inferat multipliciter actualitatem in Objecto: Quia non implicat, ut ea de quibus verificantur talia prædicata ex parte objecti, adhuc stent cum identitate reali physica, secundum quod nos docet fides, & oppositum non demonstratur. Unde illi quæsitio, quid desit distinctioni virtuali, ne sit actualis realis?

RESPONDERI potest per definitionem, quod desit multipliciter actualis actualis realis, quam ex fide non infert præcisa verificatio huius, quod est communicari & non communicari, ratione diversæ formalitatis.

Uterius in hac responsione recurritur, in primis ad metaphysicum principium; Quæ sunt distincta realiter, non possunt esse idem realiter, communicari & non communicari actu, sunt idem realiter, prout subsumit fides, ad cuius hoc aliud principium recurri debet. Ergo communicari & non communicari in Divinis non sunt distincta realiter. Quod ad Minorem attinet, quæ est de fide, illius defensio sic haberi potest; Assumendo, quod duplex sit defensio Articuli Fidei; Prima per viam etiam arguendi demonstrativè, & sic defenditur Articulus Fidei quod Deus sit: Hoc enim simul demonstratur. Alio modo defenditur Articulus Fidei per solum principium. Non implicat, & ex alia parte cogit me vel mediatè, vel immediatè Fides: Hoc lecundo modo defenduntur omnia arcana Trinitatis, & alia, quæ sub lumen naturæ non cadunt: Quæ defensio, hic etiam assumenda est. Quia ergo arguens non ostendit omnem verificationem contradictoriorum etiam ratione formalitatum diversarum, & secundum Esse restrictum procedentium & quod affirmatè Esse, negatè quod Esse improporionato importetur distinctio realis. Adhuc stabimus in possessione doctrinæ secundum Articulos Fidei procedentis, quod verificatio talium prædicatorum, non arguat distinctiorem realem.

Dixi

Dixitiam in materia de Distinctionibus, quoniam Distinctionis realis non stare in convenientia predicatorum contradictoriorum; Sed manifeste distinctis realiter, colligi illam ex separatione entitativa; In aliis autem, ex proportionem ad separatam; in Divinis autem, ex communitate. Quia autem v.g. natura & paternitas, si inter se comparentur, non habent oppositionem producentis & producti, nec proportionem cum manifeste separatas Entitates habentibus; fit, ut inter paternitatem & naturam ex sola praevis convenientia illorum predicatorum non possit colligi Distinctio actualis. Brevisque dici potest, non esse illic distinctionem realem: Quia non est illic vera contradictio, quae deberet arguere Distinctionem realem: Nam quae non est vera contradictio, stat cum identitate reali.

INSTAT 1. Applicando ea quae in simili obijcit Quirous. Eo ipso quod a parte rei actu convenit naturae id, quod non convenit filiationi; communicari enim convenit naturae, & non convenit filiationi; Hoc ipso debet habere realiter & vere simpliciter & absolute natura aliquid diversitatis a filiatione. Quod ipsum probatur. Quia si nihil diversitatis habet natura realiter, ergo realiter verificabitur de natura, quidquid verificatur de filiatione; Et quia de filiatione verificatur, quod sit virtualiter producibilis, ergo & de natura verificabitur.

RESPONDETUR. Sufficere naturae, ut habeat aliquid virtualiter aliud a filiatione, & exclusivum identitatis realis virtualis; Licet non debeat habere aliquid exclusivum identitatis realis physicae.

INSTAT 2. No majorem vim habet ad verificanda eadem praevis identitas, quam similitudo. Sed implicat quod duae res sint realiter nominino similes, quin eadem praedicata, quae dicuntur de una, si realiter siue formaliter, dicuntur etiam similiter de alia: Necessaque est similitudinem formalem fundari in dissimilitudine reali; Si enim ponas deos Angelos, quorum unus sit formaliter discursivus, alter non, opus est ut habeant realitates ipsas dissimiles. Ergo implicat quod natura sit idem realiter cum filiatione, & discrepet in aliquo praedicato: & ratio est, quia ipsum esse virtualiter, aliud praesentat, aliquid specialitatis actu & ex parte rei.

RESPOND. Fides ipsa docet, quod verificentur praedicata contradictoria de eadem identitate reali: Unde ex fide negatur Major, vel distinctio causae distinguitur, quod scilicet non majorem vim habeat identitas exclusiva virtualis distinctionis ad verificanda contradictoria, quam similitudo. Majorem tamen habet vim identitatis inclusiva virtualis distinctionis, ad salvanda contradictoria praevis similitudine. Quae similitudo dupliciter spectari potest: Vele-

nim est similitudo includens virtualement distinctionem, vel excludens? Si includens, etiam haec verificabitur duo contradictoria praedicata: Si autem illam excludat, non verificabit eadem; Possit autem aliquid simile includere distinctionem virtualement, petitur ex ipso mysterio Trinitatis: Quia similitudo in ratione Entis intercedens inter naturam & paternitatem, patitur inter illa distinctionem virtualement.

INSTAT 3. Non sunt duo genera essendi seu existendi, quorum unum sit existere realiter, & aliud existere virtualiter. Tum, quia illud Esse virtualiter additum reali, vel addit Esse per rationem, & est Chimericum, vel addit Esse reale, consequenter nihil illi deerit ad distinctionem realem simpliciter. Tum, quia realiter & ex parte Objecti Ens, transcendit differentias; Ergo esse formaliter secundum suum conceptum, ut est a parte rei, nihil aliud est quam esse realiter. Tum, quia si liceret ex parte Objecti ponere aliquid medium inter distinguendum realiter, & per rationem, posset quis medias distinctiones fingere sine numero v.g. modaliter quidditative, eminentialiter & similia.

RESPONDETUR. Illud esse quod additur esse reali physico, esse quidem reale, sed cum addito Reale virtuale; Quid autem illi desit ad esse reale, supra dictum; Hoc est, deest oppositio producentis & producti, quae sola in Divinis, arguit Distinctionem realem.

Neque inde sequetur, dari libertatem fingendi distinctiones intermedias: Quia etiam haec non sunt multiplicandae sine necessitate, quae in praesenti urget, ut salvetur mysterium Trinitatis. Per haec porro & similia argumenta, videbit reflectens, potius impugnari mysterium Trinitatis, quam explicationem distinctionis virtualis.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur aliae Objectiones.

OBJICIT 2. Idem, Virtualis Distinctio qualem tenemus, est ipsissima Scotistica: Quia haec requirit, quod una formalitas ex parte objecti ex natura rei actu, non sit alia formaliter, licet sit idem realiter: Hoc autem etiam nos in nostris principiis admittimus; & sicut Scotus incidit in sententiam Porretani, quatenus aliter verificat ex parte rei, propositiones in concreto, aliter in abstracto; Ita idem facit nostra sententia: Nam intellectio per nos est volitio, sed non est volitio in abstracto: & sicut illa propositio Rhemensis, *In nullo sensu Catholico potest negari, quod Divinitas sit Deus, & Deus Divinitas*, pungit Scotum, ita etiam punget & nos: Nam nos negamus, quod Deus sit aliqua perfectio, ut cum negatur, quod intellectio sit principium Spiritus Sancti.

RESPONDETUR.

R. P.
J. H. MŁOD
ZIANOWSKI
T. M. de Z.
D. VI
S.

RESPONDETUR. Nostram sententiam differre à Scotistica, in primis fundamento; Quia illius fundamentum est, ratio v. g. Essentia ut sic, non est ratio Sapientia ut sic, recurritque Scotistica ad definibiles rerum ut sic, & tamen nemine cogitante, qui duo termini tollunt se, & non assumuntur à nobis; Sed assumuntur non nisi propositiones de fide; Nempe quod natura communicetur, paternitas non communicetur. Rursus distinguitur nostra sententia à Scotistica extensione: Quia illa etiam inter Attributa inter se, & Essentiam admittitur, quā latitudine à nobis non admittitur distinctio virtuali, ut vocant, intrinseca. Denique distinguitur nostra sententia à Scotistica qualitate distinctionis: Quia illa admittit pluralitatem actualem formatitum; Nos illam negamus, sed solum admittimus æquivalentiam ad pluralitatem: Nec negamus, quod paternitas sit formaliter Deitas nemine cogitante, negant Scotistica.

OBJICIT 3. Aptando argumentum ejusdem Quiros in simili. Prædicatum incommunicabilitatis magis distinguitur, seu negatur de natura, quā negetur paternitas; Sed paternitas negatur virtualiter; Ergo incommunicabilitas magis negabitur, adeoque vel realiter, vel Scotisticè. Major probatur. Tum, quia capacitas contradictionis inter formalitates distinctas virtualiter quæ sunt natura & paternitas, non est quoad omnia prædicata; & tamen specialis est inter communicari & non communicari; Alias inutiliter significarentur illa prædicata ut contradictoria specialiter. Tum, quia in hoc expositorio, paternitas non communicatur, paternitas est natura, Ergo natura non communicatur; Specialius inquam, negatur consequentia quā præmissæ; & sic in aliis similibus.

RESPONDETUR. Quoad modum formati contradictionem magis negatur non communicari de natura, quā personalitas; Sed quoad rem non magis negatur. Prioris ratio est; Quia manifestior est contradictio inter communicari, & non communicari, utpote procedens in iisdem terminis secundum affirmationem & negationem; Quod non est inter terminos, qui sunt natura & paternitas. Posterioris autem ratio est: Quia quoad rem non magis virtualiter distinguitur natura & paternitas; Quā intra eandem Entitatem, communicari non communicari. Deinde sicut quando dicimus: Corpus & animam Esse distincta realiter, quia sunt separabilia realiter, non sequitur post separationem realem, magis distingui, eò, quod ipsa separabilitas, sit per modum signi complementis rationem distinctionis; Ita non sequitur magis distingui communicari & non communicari, quā natura & persona: Quia naturæ identificatur etiam virtualiter communicari, & personæ non communicari; Adhibenturque non nisi ut signa

contradictionis quoad modum. Quod autem in illo expositorio Conclusio specialius negetur, non est ex eo, quod imaginatur arguens; Sed ex eo, quia argumentum non est informis; & Præmissarum falsitas, nisi attendatur ad hoc, quod legitime non distribuuntur, colligi non potest; Sed si apponantur signa distribuentia præmissas, apparebit earundem falsitas, adeoque & negabilitas: Conveniet tamen potior negabilitas Conclusioni: Quia præmissæ negabuntur non nisi ex eo, quod sint contra fidem; Proportio autem Conclusionis erit & contra fidem, & contra Dialecticam.

OBJICIT 4. potest ex eodem; Aptando scilicet illius argumentum in simili. In nullo sensu Catholico negari potest, quin Divinitas sit Relatio, & Relatio Divinitas, inquit Rhemense; Sed si natura & persona distinguerentur virtualiter, in sensu aliquo negarentur, ergo hæc sententia erit contra Rhemense.

RESPONDETUR. Rhemensis propositionem vetare non nisi distinctionem actualem, quā nos non admittimus, & sicut ratione tertii natura non est paternitas, nec per hoc Rhemeni opponunt sese sic explicantes. Ergo neque nos. Quod autem hoc solum voluerit Rhemense; Colligitur ex eo: Quia intentio illius erat, quā maximam simplicitatem Dei actu, & à parte rei ostendere; Consequenter excludere actualem multiplicitem.

OBJICIT 5. Implicat, quod aliqua res sit actu illud, quod non est, secundum sensum etiam virtualem; Sed persona non est virtualiter nemine cogitante natura. Ergo nec erit realiter actu natura.

RESPONDETUR. Negando Majorem propter dicta supra.

INSTAT. Negatio quæ tolli nequit nisi per realem mutationem, simpliciter & actu est negatio: Sed negatio ex parte Objecti tolli non potest nisi per mutationem realem. Ergo illa negatio est realiter talis. Major probatur. Tum, quia affirmatio realis non potest tolli nisi per negationem realem. Tum, quia non plus requiritur, ut una forma tollatur, quā si opposita contradictorie ponatur. Tum quia, ut res habeat aliquam denominationem, solum requiritur, ut habeat id, quo caret. Ergo si requirit mutationem realem, seu novam Entitatem, signum est, quod illa careat.

RESPONDETUR. Si deberet reddi persona communicabilis, deberet realiter mutari Deus; Nihilominus quod illa sit incommunicabilis, est quidem simpliciter & actu, prout simpliciter & actu negat aliquid non nisi in potentia positum; Sed non est simpliciter, & actu, in quantum hic terminus, importat comparatè ad aliud, multiplicitem, plurificationem, &c. ita ut illud non communicatur, nihil addat ei, quod communicatur, nihil inquam, addat realiter actu;

addat tamen realiter virtualiter. Et hæc dicta sunt circa propositionem, qualis esse debet mutatio, si persona redderetur communicabilis. Ad Majorem autem respondendo dicitur, negationem quæ tolli nequit, nisi per realiter mutationem, simpliciter & actu esse negationem, vel realem, vel virtualement; Sed non esse actu negationem non nisi realem. Unde etiam affirmatio tolli potest, per negationem realem virtualement, licet non per realiter simpliciter negationem, quæ negatio si verificetur de Obiecto non nisi distincto virtualiter, non erit negatio contradictione posita.

Punctum Difficul-

tatis 3.

Quid de aliis Objectionibus.

OBICIT 6. Summa Spiritualitas Dei repugnat corpori virtualiter tali: Quis enim ponat in Deo, in aliquo vero sensu, & ex parte Obiecti corpus, accidens, peccatum? atqui non minus repugnat distinctioni summa simplicitas, quam repugnet corpori summa spiritualitas: Ergo Deo, titulo summa simplicitatis, repugnabit distinctio virtualis.

RESPONDETUR: Retorq. Argumentum; cum scilicet in principiis Quiror ratione Tertii, non sit Deus virtualiter corpus, accidens, peccans? Quod attinet ad simplicitatem Divinam, illa ut sit actualis, excludit multipliciter actualem; sed nego, quod excludat multipliciter virtualement; alias excluderet unum, quod est communicari, & hoc iteratò, quod est non communicari. Disparitas directe hæc assignari potest, quia non potest Deus hoc esse virtualiter per quod desineret esse Deus: si autem Deus esset virtualiter corpus, accidens, peccans, desineret esse Deus: Non desinit autem esse Deus; si natura communicata, non communicetur paternitas virtualiter distincta.

Ad ea quæ obicit à num. 140. solvenda.

NOTO. Quoties ponitur communis terminus tam communicabili quam incommunicabili; & non prædicatur non nisi unum virtutis extremum, toties est significatio falsa: quia in modo significandi est exclusiva identificationis cum alia formalitate, quæ tamen identificatio de fide est, quod d. derur. Unde si ita prædicet. Hæres est incommunicabilis loquendo de concreto ex natura & paternitate, est prædicatio falsa, quia ly hæres, est terminus communis communicabili, & incommunicabili; consequenter sine ullo addito non potest restringi ad incommunicabile. Rursus, Cum non idem, quod est filius, sit non filius: Nam natura est filius, paternitas non filius, sit, ut tunc hæc contradictio, filius non filius, non sit ratione ejus-

dem, adeoque nec Contradictorium rigorosè. Denique; quamvis detur in creatis distinctio rationis; Quia tamen in illis non datur distinctio in ordine ad prædicata physica, sit, ut contradictoria similia physica non possint verificari de creatis. *Sed insuper*

OBICIT 7. Rosmer pag. 13. distinctio virtualis tollit distinctionem realiter personarum; nam posset dici, quod esse producentem, & esse productum arguant tantum distinctionem virtualement; Ita ut eadem indivisibilis Entitas, quatenus est producat, sit virtualiter intrinsecè distincta à seipsa, ut est producta. Immo majus erit fundamentum hoc dicendi: quia producere & produci non sunt Contradictoria.

RESPONDETUR. Inprimis, stando in principiis Fidei; quia scilicet docet nos fides, quod inter communicari & non communicari non sit distinctio realis; inter producat autem & productum etiam fides docet nos, intervenire distinctionem realem. Nec convellimus per hoc doctrinam PP. quia ad illam nostram distinctionem virtualement assumimus propositiones Fidei, nempe naturam communicari, paternitatem non communicari; Articuli autem Fidei non se convellunt. Ex ratione etiam naturali posset adferri hæc disparitas: quia illud quod produceret seipsum, vel produceret seipsum productione prima? & sic repugnat principio demonstrabili: quia nihil producat seipsum primo: ex nihilo enim nihil fit. Si autem procedat de productione sui secundo, secundum principia physica, concedo, idem sine virtuali in ordine ad prædicata physica distinctione, posse seipsum producere. Sed in Divinis hoc non datur: quia id quod quoad primum Esse, est omnino improducibile, nec secundo potest esse producibile: quia ergo natura & paternitas quoad primum esse, sunt improducibilia, nec secundo, cum quacunque distinctione virtuali, poterunt produci. Alii idem negant in Divinis dari reproductionem: quia esset essentialiter frustra: creatura enim v. g. replicatione acquirit pluralitatem locorum; quam alias non haberet; Deus autem qui est ubique, nihil replicatione acquireret. Quod autem dicit, produci & producere non esse Contradictoria, verum est, quod ex modo significandi non sint formaliter Contradictoria; tamen quoad primum Esse, sunt æquivalenter Contradictoria. Ad ea quæ postea urget idem Rosmer solvenda. Tenendum est, distinctos esse hos terminos, productum, & non productum debent esse distincta actu realiter. Item producat & productum debent esse actu realiter distincta. Prior propositio est falsa; quia fides docet esse productam filiationem, non productam naturam; & tamen idem sunt realiter. Secunda propositio est vera: Quia fides docet oppositionem producentis & producti adferre distinctionem realem.

INSTAT

R. P.
J. H. MŁOD
ZIANOWSKI
Tbm. de Z.
D. VI

INSTAT Rosmer I. Quælibet Contradictoria distinguuntur inter se realiter: Quia contradicens debet dicere distinctum realiter; alias aliquid posset sibi ipse contradicere; Ergo si produci & non produci argueret distinctionem realem, argueret etiam communicari non communicari. RESPOND. Vera Contradictoria distinguuntur realiter, non autem ea, quæ non procedunt, de eodem, ratione ejusdem, & si ad destruendam Contradictionem sufficit adferre terminum distinctum intentionaliter, multò magis distinctum realiter virtualiter. Quando autem arguit, si non potest idem esse physicè, & non esse, nec poterit idem communicari & non communicari; ad hoc jam supra responsum est.

INSTAT 2. Idem. Si distinguitur virtualiter natura à personalitate, itemque communicari & non communicari; dicam etiam esse & non esse distingui virtualiter; quod non potest dici, alias deberent de iis alia Contradictoria dici, & de his alia, & sic in infinitum.

RESPONDETUR. Argumentum probare multum: quia si distingueretur realiter vivere, & non vivere; distingueretur etiam esse & non esse, nec inde sequeretur alia contradictoria de illis verificari debere. Sic etiam in præsentī. Rursus nullum datur inter esse & non esse signum distinctionis virtualis, ut supra dictum est.

INSTAT 3. Haunoldus lib. I. num. 74. probando hanc propositionem, quod nullum prædicatum possit affirmari de Natura, quin possit affirmari de Relationibus. Si verum est, aliquid prædicatum affirmari posse de natura Divina, quod nullo prorsus modo affirmari possit de Relationibus, tunc evidenter sequitur, dari distinctionem virtuales inter prædicata absoluta & quidem cum processu in infinitum. Sequela probatur. Accipiamus prædicatum communicabile quod est prædicatum absolutum & indistinctum à Natura Divina, quo posito sic urgetur, si ly esse communicabile nullo modo potest affirmari de relatione v. g. paternitatis, tunc de natura Divina & de Communicabilitate ejusdem, verificabuntur Contradictoria Ergo distinguuntur virtualiter. Probatur Antecedens, de natura Divina verificatur communicari Relationibus, de Communicabilitate verificatur non communicari. Si enim Communicabilitas communicaretur paternitati, sicut communicatur Omnipotentia, tunc non minus posset paternitas dici communicabilis quam potest dici omnipotens, atque ita negas posse sic dici. Ergo eam admittis verificari Contradictoria de Omnipotentia & Communicabilitate naturæ.

RESPONDETUR. Immeritò arguere Obicientem quasi adstruens distinctionem virtuales, quæ vocatur intrinseca, per nos autem est in ordine ad prædicata physica & primo in-

tentionalia, quasi inquam non admittant, quod ea prædicata quæ verificantur formaliter de natura Divina, non competant physicè, & quo ad identitatem realem, v. g. paternitati: cum id deponat ipse Articulus Fidei, docent v. g. naturam Divinam esse physicè paternitatem, identificatque illi, consequenter etiam communicabilitas physicè & quo ad identitatem realem communicatur, hoc est identificatur paternitati: potestque dici, quod non minus paternitati identificetur Communicabilitas quam identificetur physicè Omnipotentia; Cumque tamen secundum fidem stare debet, quod Communicabilitas naturæ identificetur realiter paternitati, & tamen realiter non communicatur paternitas, vi distinctionis virtualis. An non tamen sit major aliqua virtualitas interveniens, inter communicabilitatem eique annexam naturam Divinam comparatè ad relationes quam sit inter Omnipotentiam & paternitatem, de hoc alibi dictum.

Idem Argumentum sic proponit Idem aliter. Natura Divina est virtualiter indistincta à se ipsa. Ergo hoc prædicatum esse virtualiter indistinctum à Natura, est prædicatum absolutum. Probo hoc prædicatum per te virtualiter distingui à natura Divina; De natura Divina & virtuali indistinctione ejusdem à se verificatur per te Contradictoria, non minus quàm de natura & paternitate, natura Divina est affirmabilis de paternitate: Virtualis indistinctio à natura, non est affirmabilis de paternitate. Ergo de natura Divina & virtuali indistinctione verificatur Contradictoria.

RESPONDETUR. Distinguendo illam propositionem, natura Divina est affirmabilis de paternitate hoc est identificatur physicè paternitati; Concedo propositionem, est aliter affirmabilis, nego propositionem, sed verum simul est, virtuales indistinctionem à natura, esse affirmabilem hoc est physicè identificatam paternitati. Vel certè natura Divina est affirmabilis de paternitate, sed salva sua distinctione virtuali quæ distinctio virtualis, quia dicit non communicari virtualiter, hinc adhuc non aliud competet prædicatum naturæ, quod non competat ipsi illi virtualitati seu indistinctioni à natura.

• DIFFICULTAS II.

An Distinctio virtualis sit distinctio realis in tertio?

PRIMUS Antonius Perez, dictus Theologus admirabilis, incepit explicare Distinctionem virtuales per distinctionem realem in tertio. Eum Magistrum secutus est Esparza, Quirós, qui etiam citat d. 15. num. 190. Gabriel. Occam. Fassi. ne videatur aliquid novum invchere. Tota autem explicatio in hoc stat: Quia dicunt, verificationem duorum prædicatorum contradictorio-

distinctionum esse ratione distinctionis realis in tertio, v. g. non producitur natura, & producitur filio, quia non producitur paternitas, quæ est distincta realiter a filiatione; Ita ut illa natura, ut sit improducta, requirat in filio identitatem cum Patre, in rationeque improductæ in filio, constituitur paternitas. Item communicatur v. g. natura, non communicatur paternitas; quia identificatur cum filio, qui distinguitur realiter a Patre; ita ut in ipso Patre non exerceatur ista non distinctio, seu communitas, sed opus est recurrere ad filiationem realiter distinctam, adeoque ad aliquid tertium distinctum realiter.

DICENDUM est. *Non rectè explicari Distinctionem virtuales per Distinctionem realem in tertio. Sit*

Punctum Difficultatis 1.

Impugnatur dicta Explicatio.

Anequam formem Argumentum, **SUPPONO.** Saltem ratione nostra aliud esse formalitatem naturæ, & aliud formalitatem v. g. filiationis, quas inter ipsas formalitates possumus cogitare, quod natura habeat rationem prioris, & personalitas rationem posterioris, cujus ratio est: Quia terminabile prius est terminante in creatis, consequenter & in increatis: Quia ex illorum proportionem, de his discurremus: & cum communia accedant ad Universalia; Universalis autem sunt priora, fit, ut concludatur rationem naturæ esse priorem, utpote communem. *Hoc supposito*

PROBATUR 1. Conclusio. Pro illo prioris considerata natura in se, vel dicit in se præcisè rationem producibilis, vel non dicit. Si dicit in se spectata rationem producibilis; qui jam potest habere rationem non producibilis pro posteriori? Sicut si animal in se pro illo priori ad te rationalitatem, non dicit rationem viventis in se, qui in se potest habere a posteriori, quod est rationalitas, rationem viventis in se, cum ly in se, in præsentia, pro primis prædicatis supponat. Et certe pro illo priori spectatum ly in se, dicit omnia spectantia ad se constituendum, in se; consequenter si est producibilis in se, debet pro illo priori dicere producibilitatem in se. Quod si de se non dicit rationem producibilis; Ergo non ab aliquo posteriori dicit rationem improductibilis, adeoque non ab adveniente, ut ita dicam, personalitate. Hoc ipsum aliter proponitur.

Natura in se spectata prout condistincta à paternitate, est improductibilis; Ergo quod sit improductibilis, non salvatur ex eo; Quia paternitas non producit. Ant. probatur, falsa est hæc causalis: Ideo Deitas produci non potest, quia paternitas produci non potest: nam impro-

ducibilitatem Deitatis demonstrat Metaphysica, & non demonstrat paternitatem. Ergo.

RESPONDEBIS. Naturam pro illo priori, neque esse producibilem, neque improductibilem.

CONTRA. Si neque est producibilis, nec improductibilis, quomodo Metaphysica demonstrat, de illa, improductibilitatem? Quamvis autem status ille prioritatis præ personis sit intentionalis; nihilominus prædicata ei convenientia, non debent esse omnia intentionalia: Quia etiam status, in quo præscindit animal ab omnibus differentiis, est intentionalis, & tamen quod animal sit vivens sensitivum, non est quid intentionale.

RESPONDERI posset aliter huic argumento; quod scilicet improductibilitas Naturæ Divinæ, non habeatur ratione paternitatis; sed solum salvatio, cur sine contradictione idem sit producibile & improductibile.

CONTRA est, quia non liquet an hoc sint responduri. Sed si hoc responderent præter inferius ponenda, inde urgeri possent: quia hic quaeritur conceptus primus distinctionis virtualis; Jam autem per esse distinctum realiter in tertio, non potest tradi dictus primus conceptus: necessarii enim supponit alium priorem: quaerere enim restat, unde habeat esse distinguibile ratione tertii? ad quod legitime tanquam per aliquid prius responderi potest, per æquivalentiam ad distincta realiter: unde si quaeras, quare Omnipotentia identificata realiter filiationi non dicatur producta? Item quare Sapientia identificata paternitati non dicatur improducta? rectè respondetur: Quia non supponitur in illis æquivalentia ad distincta realiter: Ergo apparet non distinctionem in tertio; sed illam æquivalentiam esse primum conceptum distinctionis virtualis. Rursus ante omne distinguere præsupponitur esse, ergo præsupponitur & ante distinguere in tertio: illud verò Esse præsuppositum necessario involvet distinctionem virtuales: est enim vis fundans ipsammet distinctionem virtuales, nec potest sine alietate concipi illa vis, de qua etiam prædicata Contradictoria verificantur: Ergo si per distinctionem in tertio explicetur distinctio virtualis, ante distinctionem virtuales, erit distinctio virtualis, in ipso scilicet esse reperibilis, antecedente distinguere in tertio. Deinde non ideo aliquid æquivalere pluribus distinctis realiter: quia distinguitur in tertio; sed distinguitur in tertio, quia æquivalere: Ergo æquivalentia, per prius explicat distinctionem virtuales.

PROBATUR 2. Quia si improductibilitas Essentiæ potest salvari ratione tertii, nempe paternitatis, quæ non potest produci; dicam & ego prædicatum producibilitatis naturæ, posse salvari ratione tertii, nempe ratione filiationis, quæ producitur; & tamen fides negat ratione

E

cujus.

R. P.
J. H. MŁOD
ZIANOWSKI
Tbm. de Z.
D. VI

cujuscunque tandem, posse salvari in natura prædicatum producibilis.

CONFIRMATUR. Tum, quia qua libertate dicunt illi distinctionem virtualement inter ea reperiri, quæ in tertio aliquo realiter distinguuntur, eadem libertate dici potest, quod distinctio virtualis, reperiatur, inter distincta realiter, identificata tertio. Tum, quia in explicationibus rerum attendendum est quantum fieri potest, etiam ad significationem vocis, ne dicatur quod non res hæc, quam hoc nomen significat, sed alia explicetur: Quæ autem est proportio inter hoc, quod est virtualiter distingui, & inter hoc, quod est realiter distingui in tertio? Tum, quia si per impossibile animal ne in sensu quidem reali, ratiocinaretur; & tamen foret identificatum physice rationali, esset distinctum virtualiter in ordine ad prædicata physica à rationali, sine ulla distinctione reali in tertio: quid enim tunc deesset ad talem distinctionem? Ergo apparet hanc distinctionem, non salvari per distinctionem realem in tertio. Tum, quia Essentia est natura, Filiatio non est natura, accipiendo scilicet naturam sub formalitate communis: Quæro, ratione cuius tertii distincti realiter habeatur hoc prædicatum? dices, quia natura in illis tribus identificatur. De hoc ipso queritur, ratione cuius distincti realiter, omnibus his identificetur? Tum, quia accipiamus ab una parte omnes simul tres personas: quæro; Ab illis omnibus sic sumptis distinguitur virtualiter natura, vel non? si distinguitur; quæro, quodnam sit illud tertium, ratione cuius distinguitur virtualiter ab omnibus illis tribus personis? Si non distinguitur, explicandum veniet quomodo distinguatur à singulis? Tum, quia natura est communis, persona non est communis; quæro ratione cuius tertii distincti realiter habeat communitatem? cum nullum distinctum realiter sit commune; & sicut rationem improductæ habet ratio distincti realiter improducti, nempe paternitatis; Ita prædicatum communitatis deberet habere ratione distincti realiter communis, quodnam autem est illud?

DICES. Quia identificatur in filio & aliis personis; de hoc ipso queritur, ratione cuius distincti realiter, idque communis, habeatur illa identificatio?

PROBATUR 3. Ex iis etiam quorum meminit Quiros. Videtur hæc responsio subruere mysterium Trinitatis; quia nullum prædicatum potest ostendi conveniens naturæ in hac sententia, quod illi conveniat non ratione personarum, consequenter non erit illic natura, sed tantum tres personæ, adeoque non erit Trinitas: Quia Trinitas præter prædicata personalia & ex personis petibilia, requirit etiam prædicata naturæ, ex vi naturæ petibilia; aliàs non esset Trinitas, nisi tres personæ, adeoque non erit Trinitas.

Bene etiam idem opponit sibi ex Gabriele: quia darentur aliqua prædicata in Divinis nemine cogitante convenientia, quorum veritas non potest salvari ratione alicujus distincti realiter: quod ipsum probatur, quia hæc proposito, Deus generat, Essentia non generat, nemine cogitante verificatur, & tamen Essentia neque in se neque in tertio distinguitur realiter à Deo.

Neque valet, si dicas cum Quiros. Quod licet Essentia, nec in se, nec in tertio distinguatur à Deo; at in tertio distinguatur à Deo generante: identificatur enim cum filio, qui realiter distinguitur à Deo generante, non inquam valet, si dicas: Quia aliud est tertium distingui realiter à Deo generante, & aliud est, ipsam Essentiam, distingui realiter in tertio. Et certe ex communi omnium apprehensione, aliud est filium non generare, & aliud quod natura non generet. Quod autem illæ propositiones sint distinctæ, vel inde probatur, quia natura etiam prout in filio est, non est distincta realiter à se ipsa in Patre; aliàs tres essent naturæ Divinæ. Si autem alia est propositio, aliquid tertium distingui realiter, & aliud ipsam Essentiam distingui realiter in tertio, jam quod Essentia non generet, id non potest haberi ratione distinctionis realis in tertio; Ergo convenientia prædicatorum contradictoriorum, non rectè salvatur per hoc, quod est distingui realiter in tertio.

URGERI potest & illud argumentum, si per impossibile in Divinis foret nonnisi una persona, posset adhuc immediate uniri sola persona, & non uniri immediate natura, cur non enim? & tamen convenientia hujus prædicati non salvaretur per distinctionem realem in tertio; quod enim est illud tertium?

NEQUE valet, si dicas cum Quiros, quod scilicet unio, quæ nunc datur, sit ejus naturæ, ut nonnisi personam uniat. Sed de hoc ipso queritur: Si enim persona non posset uniri, nisi simul immediate uniretur natura, non posset dari unio tantum personam uniens. Ergo prius hoc explicandum est, cur sit capax talis unionis persona, & non sit capax natura? salvando id per distinctionem realem in tertio. Concessioque quod distinctio virtualis habeatur, ratione distinctionis realis in tertio, non æque distinguuntur virtualiter natura, & paternitas: quia paternitas habet distinctionem realem in tertio; nempe in filiatione; non habet autem natura: quia à nullo tertio distinguitur realiter. Et sicut modus & res, non æqualiter distinguuntur: quia non æqualiter separantur; ita & natura & paternitas non æque distinguuntur virtualiter: quia unum distinguitur realiter in tertio, secus natura, quæ semper personis identificata manet. Hæc Argumenta vide restaurata in Metaphysica Disput. 3. a. num. 184.

Punctum

Punctum Difficul-
tatis 2.

Solvuntur Objectiones.

Itero hic solvenda argumenta, quæ jam superius soluta sunt, sed sicut arguens illa repetita repetendæ solutiones.

Obicit 1. Quirous Num. 112. Prædicata Contradictoria distinguuntur realiter; implicat enim, quod aliquid non sit illud idem, quod est: impossibile enim est idem esse & non esse; Ergo hæc formalitates, quibus insunt hæc Contradictoria, erunt distincta realiter, non in se, ergo saltem in tertio.

RESPONSUM supra, prædicata Contradictoria universaliter loquendo esse distincta realiter physicè, vel realiter virtualiter; Sed non est necesse semper esse distincta realiter physicè, quæ superius jam sunt declarata.

ADDO. Si cum omnimoda identitate realitatis physica, quam virtuali, possent verificari Contradictoria de eadem re, periret via investigandi aliqua esse distincta realiter; non peribit tamen, si aliqua nonnisi salventur ratione distinctionis virtualis. Brevis autem regula est, ubi nam poni debeat distinctio virtualis, ubi scilicet docet fides eidem Entitati convenire duo prædicata Contradictoria. Supra etiam dictum est, quod prædicatum realiter negatum de subiecto, realiter distinguatur ab illo, eodem distinctionis modo, quo negatur, vel affirmatur; & ita si negatur secundum identitatem virtualem, non potest poni secundum virtualem identitatem. Quamvis autem ponatur distinctio hæc per nos talis, qualis foret realis, id cæteris paribus accipi debet: scilicet quoad alietatem virtualem, non quoad alietatem physicam, faciendo scilicet hoc sine actualitate, & multiplicitate, quod in creatis facit multiplicitas & actualitas. Et licet quidem absolute tunc ponatur negatio, hoc est non conditionatè, sed non absolute, in ordine ad invicendam multipliciter actualitatem.

Obicit 2. Idem. Omnis contradictio ex parte Objecti æqualem arguit distinctionem; Sed aliqua Contradictio non potest verificari etiam in Divinis sine Distinctione reali in tertio; Ergo nulla potest. Major probatur, quia omnis assensus & dissensus, forma & privatio & similia æque se excludunt. Major Principalis probatur, quia quod de una formalitate v. g. de filiatione prædicatur, quod non sit paternitas, non potest salvari sine distinctione reali.

RESPONDETUR in primis, Retorq. argumentum; sub illa enim Majori subsumo Minorem; Sed aliqua distinctio non potest verificari etiam in Divinis sine reali distinctione absolute, idque in principiis extrema, & non in tertio, quali distinctione absoluta distinguuntur inter se personæ,

ergo similis nonnisi distinctio, etiam in aliis arguenda. Rursus illa Major habet suas instantias in contra, quia contradictiones quæ existentiam negant, simpliciter sunt majores, quam quæ negant modum aliquem existendi; & sic major est Contradictio, quæ dicit, est lapis, non est lapis; quàm quæ dicit, lapis non est ruber, lapis est ruber: Relinquit enim, ut ratione diversæ formalitatis possit salvari, quare sit ruber: Si autem non existit, ratione nullius formalitatis salvabitur, quod existat. Ad eandem majorem dici potest; Omnem contradictionem sed proportionatam (ut explicui) arguere distinctionem realem; in præsentem autem non ostenditur Contradictio proportionata. Denique ad maximum vera est in hoc sensu Major; quia inter vera Contradictoria æquæ in uno, ac in alio non potest dari medium: Sed non in hoc sensu, quod æque sint insalvabilia, ut scilicet si aliqua salvari non possint ratione diversarum formalitatum, nec alia possint.

Eidem argumento negari potest Minor, quæ non probatur: quamvis autem omnis contradictio tandem reducat ad negationem realem alicujus prædicati de aliquo; reducitur tamen ad negationem vel realis virtualis, vel realis physicae identitatis; sed non est necesse, ut negatio virtualis identitatis, inferat negationem physicae identitatis.

INSTAT. Si admittatur Contradictio, quæ non fundet negationem absolutam & simpliciter talem, non erit vera contradictio ex parte Objecti, sed solum secundum quid & rationis; Ergo vera contradictio fundat negationem simpliciter; Contradictio autem quæ fundat negationem simpliciter realem, necessario importat distinctionem realem in tertio.

RESPONDETUR. Si admittatur contradictio, quæ non fundet negationem absolute & simpliciter talem, idque vel virtualem, vel realem physicam, est contradictio solum secundum quid Conc. si non fundet negationem absolute, solum identitatis physicae, erit contradictio secundum quid, Nego. Illud autem secundum quid subdistingui potest, erit negatio secundum quid, hoc est, non semper inferens negationem identitatis physicae Conc. erit secundum quid, hoc est non vera contradictio, Nego: dico enim Contradictoria verè posse reperiri etiam inter membra virtualitatem inferentia, licet non inferant negationem identitatis physicae. Nominem autem Contradictoriorum, intellige Contradictoria quoad terminos, non autem Contradictoria proportionata ut jam explicatum. Quamquam absolute concedi potest, non esse inter membra virtualiter distincta, contradictionem veram.

Obicit 3. Idem. Ex oppositione producentis & producti statuitur in Trinitate distinctio realis, ergo cum oppositio affirmationis &

R. P.
J. H. MŁOD
Zianowski
Tom. I. et Z.
D. VI
S

negationis sit evidentior, utpote cum affirmatio dicat identitatem, negatio alietatem; etiam hæc dicit distinctionem realem.

RESPONDETUR, retorquendo argumentum, quod probat inter affirmationem & negationem non posse reperiri solam distinctionem realem in tertio, sicut nec reperitur inter producens & productum. Dixi etiam; quidquid sit an sit major oppositio, saltem debere esse tantam, inter affirmationem & negationem proportionatam; quæ hæc non potest ostendi: Vel esse tantam distinctionem inter esse & non esse, sed non esse tantam, inter esse & non esse restrictum, quale est hic. Quæ omnia supra explicata.

INSTAT; Difficilius esse quod eadem res identificentur secum illud, quod non est, quam quod identificentur illud cuius principium est; Ergo cum hoc posterius non admittat fides, jam admittemus difficultatem supra fidem.

RESPONSUM jam est, per distinctionem virtualem non identificari rei quod non est, accipiendo identificationem, vel non identificationem inter membra proportionata; essetque difficultas supra fidem, immo nec revelabilis à fide, quod aliquid identificetur ei, de quo proportionaliter negatur: esset enim affirmatio & negatio ejusdem de eodem sub ratione ejusdem; quod est impossibile, & non tantum præter lumen naturæ, ut sunt pleræque res fidei, sed contra dictum lumen.

QUÆSTIO III.

An Attributa distinguantur ratione præscindente objectivè?

SENSUS tituli est; An unum Attributum ab alio, itemque ab Essentia præscindi possit objectivè.

Quid veniat nomine præcisionum objectivarum? quid nomine formalium? dixi in Logica. Breviter, quando attingitur una formalitas, & non attingitur ex parte objecti, alia identificata realiter, tunc est præcisio objectiva. Nominem autem præcisionis formalis venit, quando respondente clarè una formalitate, & alia illi identificata respondet sed confusè, nec discernente intellectu, ad eum modum, quo si se penetrarent vultus Pauli & Andreæ, non posset oculus discernere, inter vultus. Cæterum in sententia admittente præcisiones objectivas, hi ipsi termini præcisio formalis, & præcisio objectiva, alio sensu sumuntur: Præcisio enim formalis est actus meus præscindens, præcisio autem objectiva tenet se ex parte objecti jam præcisi.

Admisi Tractatu de Distinct. præcisiones objectivas etiam in creatis; Tum, quia allata supra explicatio distinctionis ut sic virtualis, ostendit etiam in creatis dari talem distinctionem, con-

sequenter & præcisiones: hæc enim consequuntur se. Tum, quia nec ex parte potentia intellectiva, nec ex parte objecti id repugnat: Tum, quia non est major identitas physica inter animal & rationale, quam inter naturam & paternitatem; Ergo si hæc præscindunt objectivè, etiam illa præscindunt.

Admisi etiam easdem præcisiones in Divinis, propter dicenda infra. Quod attinet ad creatam, admisi illas non nisi inter rationes communes, & quarum una non est definitio alius, sed non admisi inter rationes restrictas. Sic v.g. animal si spectetur ex vi Essentia suæ præscindit à rationali: ratio enim communis illius, non est ratio communis hujus, nec definitiva illius; sed animal restrictè acceptum non præscindit: animal enim restrictè acceptum est v.g. Petrus, prout est principium actuum sensandi, & rationale est ipse Petrus, prout est principium actuum ratiocinandi; Petrus autem & Petrus, à se ipso non præscindit. Idem etiam dicendum est de Attributis, quod scilicet secundum rationes communes Justitia non sit Misericordia, & è converso; cæterum Justitia Dei restrictè accepta non præscindit ab Essentia: sic enim sumpta, est ipsa Essentia, prout est principium actuum Justitiæ; Essentia autem à se ipsa, sub formalitate Essentia, non præscindit.

Notionalia quæ talia, etiam accipiendo illa non secundum rationes communes, præscindunt objectivè ab Essentia. Ratio, quia notionalia quæ talia, dicunt distinctionem virtualem in ordine ad prædicata etiam physica: Ergo multò magis ad intentionalia; immo si notionalia quæ talia, non præscinderent objectivè, hoc ipso essent aliquid commune, adeoque hoc ipso non notionale. Fusius & in Divinis, & in Creatis probavimus ibidem dari præcisiones objectivas.

Insper sit

DIFFICULTAS I.

Probatur dari Præcisiones objectivas in Divinis.

IN Logica utebamur hoc etiam argumento ad probandum præcisiones objectivas in Divinis. Quando dicitur, intellectus generat, vel ex parte objecti respondet voluntas, vel non respondet? Si non respondet, dabuntur præcisiones objectivæ; Si respondet, ergo voluntas generat, quod non potest dici.

RESPONDETUR. Hoc argumentum non totaliter convincere: reperiuntur quidem locutiones Patrum, quæ negant voluntatem generare, sed dantur alii Patres, qui dicunt voluntatem generare, quod priores attinet, tale est Tolet. II. Non est, inquit, credendum, quod Pater voluntate Filium genuerit, nec quod voluntas sapientiam produxerit. Similia habet Smyrnenſe can. 21. Augustinus

l. 65. questionum q. 7. vide Ruiz de Tri-
nitate d. 65. l. 1. &c. Dantur tamen locutiones
Patrum, qui dicunt, verbum Divinum esse etiam
per voluntatem: ita S. Jacobus apud Clem. Ro-
manum l. 8. c. 12. & 16. *Generasti voluntate* (dicit
ad patrem) *virtute & bonitate filium*. Conc.
Tolet. 15. in Confess. fidei. *Secundum Essenti-
am voluntas genuit voluntatem: Filius est voluntas
ex voluntate*. Concil. Sardicense in Confess.
fidei, inquit: *Quod neque consilio, neque voluntate
Pater genuit Filium, anathematizat sancta & Ca-
tholica Ecclesia*. Similia habet Cyrillus Alex. l.
1. Theol. c. 8. vide Ruiz ibidem d. S. 5. 2. Num.
14. Sect. 4. & 5. & Quiros d. 15. Num. 164. est
que Sententia Athanasii, Eusebii, Ephremi, Hi-
larii, Aug. Dionysii.

Quod ad priores Auct. attinet, dici potest,
quod illa ut plurimum procedant contra Arria-
nos, qui docebant, liberum fuisse Deo, ne habe-
ret filium, ex quo ulterius inferebant; Non fuis-
set nec efficitur filium Dei per naturam. Ut
scilicet huic dogmati opponerent PP. negarunt
voluntarium, seu liberum fuisse Patri, habere fi-
lium, vel quod negarint, formaliter procedere
filium, per voluntatem. Quod autem attinet
ad oppositas Auctoritates, illæ etiam explicari
possunt; quod scilicet voluntate hoc est, non
coactus genuerit: inter enim Eunomianorum
sophismata fuit, vel voluntate genuit Pater Fi-
lium, ergo liberè, ergo poterat non esse, ergo non
est Deus. Si non voluntariè; Ergo coactè; Er-
go Pater ille non est Deus; in isto ergo sensu
docebat PP. voluntariè genitum, hoc est, non
coactè. Ex citatis pro utraque phrasi Aucto-
ritatibus convinci non posset, qui concederet,
quod voluntas generet: defenderet se enim lo-
cutionibus PP.

INSTABIS 1. Debet esse diversitas inter pro-
cessionem Verbi & Spiritus S. si autem realiter
etiam per voluntatem procedit Spiritus S. nul-
la esset diversitas.

RESPONDERI posset, sufficere diversitatem
non virtutalem, sed non nisi formalem cum fun-
damento in re, vel ratione solius formalis prin-
cipii ut quo.

INSTABIS 2. Si non esset major distinctio
inter intellectiōem per quam Verbum, & volitio-
nem per quam Spiritus S. procedit, si inquam
non esset major, quam formalis cum fundamen-
to in re, sequeretur, nec ipsum verbum, & Spi-
ritum S. fore distinctos: non enim posset ostendi,
quomodo magis Verbum esset in similitudinem
naturæ, siquidem tunc natura non distingueretur
virtualiter à volitione.

RESPONDERI posset, posse adhuc salvari
quamvis distinctionem: quia intellectus no-
bet, & voluntas non sunt distinctæ potentie rea-
liter, immo nec virtualiter in ordine ad prædica-
tionem physicam; & tamen hoc non obstante, termini
horum, hoc est, intellectio & volitio distin-

guuntur inter se: sic etiam quamvis nulla possit
in principio remoto ostendi differentia, potest
esse distinctio inter terminos processionum, hoc
est Verbum & Amorem: quia scilicet Verbum
est de linea intellectuali: est enim expressio ob-
jecti, & intellectio, ut ita dicam passiva; conse-
quenter in eo, in quo producit, est in similitu-
dinem naturæ: quia intellectio est natura in Di-
vinis: jam autem Spiritus S. est de linea appeti-
tus, & amor ut ita dicam passivus; consequenter
inter se, illi termini bene distinguuntur.

NEQUE valet si dicas, quod distincta actione
producatur intellectio in creatis, & distincta vo-
litio, ratione cujus distinctæ actionis, ipsi ter-
mini distinguuntur: quod hic non ostenditur.
Non inquam valet: quia non apparet quid ha-
beant illæ distinctæ actiones ut constituent ipsos
terminos inter se distinctos? & hunc quidem in
ratione intellectiōis, illum in ratione volitio-
nis. Deinde per multos verbum mentis & vo-
litio, non producuntur distinctis actionibus.
Denique sufficit ostendere diversitatem in prin-
cipio formali quo processionum. Universaliter
autem advertendum est, quod hæc, quæ ad-
feruntur non ostendant, quod per Patres il-
licitum sit dicere, voluntas generat, de quo ta-
men procedit difficultas; sed tantum urgetur,
quomodo ad communem difficultatem de
processionibus Divinis responderi deberet?
quam difficultatem evaderet aliquis, dicendo,
ideo Verbum esse filium, quia illi communica-
tur fecunditas productiva Spiritus S. teneretur
que nihilominus illius principium virtuale esse
voluntatem: Ad multa alia solvenda secundum
hanc Doctrinam.

ADDO 1. Aliud esse, An intellectio quæ est
in Deo natura, sit distincta virtualiter à volitio-
ne; & aliud, An formalitas & denominatio na-
turæ, proportionaliter ad creatura definibilis, sit
formalitas & denominatio volitionis? prior il-
la propositio est falsa; posterior vera: Et sic ut
non distinguitur in Petro animalitas & rationali-
tas; nihilominus competit denominatio ani-
malis Petro ratione actuum sentiendi; ita ut de-
nominatio rationalis non sumatur à dictis acti-
bus? Totum nihilominus distinctio illa referenda
est in ipsa connotata; sic etiam in præsentia, nulla
erit distinctio virtualis inter Intellectiōem &
volitionem; nihilominus hanc denominationem
Naturæ, competere intellectiōi, & non
competere volitioni: quia intellectio ex modo
conciipiendi, prior est volitione, cum tamen Na-
turâ, nihil sit prius.

ADDO 2. Distincta hæc esse: Processio Ver-
bi est in similitudinem formaliter intellectiōis,
& naturæ, non verò processio Spiritus Sancti &
alia: Natura quæ est intellectio non est virtua-
liter idem cum volitione; posterior est falsa,
prior vera, quia quamvis non sint virtualiter
distincta natura, hoc est intellectio, & volitio,

R. P.
J. H. MŁOD
Zianowski
Tom. I. et Z.
D. VI
S.

nihilominus ratione connotatorum habent formalitates, & denominationes diversas, rationeque connotatorum nemine cogitante distinctas. Unde similitudo in natura potest convenire filio, nemine cogitante ratione illius formalitatis, & denominationis oriundæ ex connotatis, & non convenire Spiritui S. ut in simili dictum est supra de animalitate, & rationalitate in Petro; distinguendo illas non ratione formalitatum aliquarum communium, nec in recto, ut faciunt Scotista. Et sicut illæ denominationes animalis & rationalis sunt nemine cogitante; neque tamen arguunt virtuales distinctionem in ordine ad prædicata physica; sic nec in præsentia. Item sicut brutum non est simile in rationalitate Petro, licet sit simile in animalitate; nec tamen id arguit illam distinctionem virtuales in ordine ad prædicata physica inter animalitatem & rationalitatem; sic nec arguet in Divinis, quamvis Filius sit in similitudinem naturæ, seu intellectus, non sit Spiritus S.

An autem absolute admittenda sit distinctio virtualis inter intellectum, & volitionem? de hoc alibi. In præsentia autem pensatur, quid sequatur ex vi phrasium, quibus Patres utuntur: ad particularem enim modum explicandæ generationis Verbi, erit necesse hic etiam ponere distinctionem virtuales, de quo in mat. de Trinitate. Si enim quis diceret ideò productionem secundæ personæ esse generationem: quia est communicatio esse, cum vi communicandi esse alteri personæ; jam in hac sententia, non erit necesse ponere intellectum & volitionem distinctas virtualiter.

ADDO denique. Illam propositionem, similitudo requisita ad generationem debet esse in aliquo absoluto; duplicem potest facere sensum, nempe, quod similitudo ex parte assimilati, debeat esse in aliquo absoluto; & hæc propositio est falsa; quia nullum absolutum datur in Verbo, quod non detur in Spiritu S. & tamen datur specialis similitudo in Verbo; immo non potest esse similitudo, nisi in esse productum; quia in esse filiativo, & tamen esse productum, est esse relativum. Rursus dicta propositio: In generatione debet esse similitudo in aliquo absoluto, potest facere hunc sensum, ex parte ejus, cui sit assimilatio, non debet esse assimilatio in relativo, sed in absoluto; & hæc vera est, si enim esset assimilatio in relativo, deberet esse assimilatio in paternitate, consequenter Filius esset Pater; similitudinem autem in absoluto salvare poterit quispiam etiam tenendo, quod voluntas generet: quia erit similitudo in intellectu, quæ est natura Divina, quantumvis virtualiter indistincta à volitione.

Ex hac discussione hujus argumenti colligitur non rectè probari, quod dentur præcisiones objectivæ ex eo, quod intellectus generet, vo-

luntas non generet: dicerent enim oppositi, intellectum generantem ex parte objecti & virtualiter, non distinguere à voluntate, tuerenturque se præcisionis Auctoritatibus. *Hinc securius*

PROBATUR. Aliter dari præcisiones objectivas in Divinis. Quando dico, Natura communicatur; Paternitas non communicatur (idem judicium esto de aliis prædicatis naturæ, comparatis ad prædicata personalia, & notionalia) sub illa prima propositione, vel respondet ex parte objecti natura, vel non respondet; Si non respondet, ergo datur præcisio objectiva: si respondet ergo, sicut ex parte objecti natura communicatur? ita ex parte objecti paternitas communicabitur? siquidem ex parte objecti sub termino natura, respondet paternitas, de qua verificatur quod communicetur. Plures responsiones huic argumento collectas impugnavi in Logica. Contra novas phrasas à variis inventas munendum erit argumentum.

RESPONDET in simili Avancinus, quod in his sit necesse condistinguere rem significatam à modo significandi; propositio affirmativa, semper est vera, negativa, quoad rem significatam, semper est falsa, etsi vera sit quoad modum significandi.

CONTRA est, quæro enim: An quoad rem significatam & ex parte objecti verum sit dicere, Paternitas communicatur? Si verum, ergo id falsò revelavit Deus, qui revelavit paternitatem non communicari, nec Filium esse realiter Patrem: foret autem revera realiter Pater, propter communicatam sibi realiter paternitatem, si autem non communicatur, idque ex parte objecti haberetur intentum.

NEQUE valet si dicas, Rem paternitatis communicari, non communicari realiter paternitatem; ex hoc enim ipso sequitur dari præcisiones objectivas, siquidem communicata re paternitatis ex parte objecti, non communicatur ex parte objecti realiter paternitas. Tum quia modus significandi est totus pendens à nostro conceptibus & modis concipiendi: Quæro, independentè à modis nostris significandi; An objectum hoc, quod est paternitas, & id, quod hoc nomine paternitas, ex parte objecti significatur, An inquam communicetur, vel non? si communicatur; Ergo falsò oppositum docet Ecclesia; si non communicatur. Ergo falsò dicitur quoad rem significatam paternitatem communicari. Quod si dicas; Rem significatam illo nomine paternitas, inadæquatè acceptam, communicari, hoc ipso ut urgebatur in Logica admittis præcisiones admittendo unum inadæquatè acceptum, non communicari ex parte objecti, & aliud communicari. Et licet quidem in materia de præcisionibus dictum sit; Nullo posito intellectu inadæquatè con-

incipiente illas propositiones: scilicet paternitas non communicatur, Natura communicatur, non fore veras, id intelligendum est de propositionibus secundum quod propositiones sunt, quæ intellectum notant; independentem a nostris conceptibus verum est dicere, quod paternitas non communicatur. Tum, quia si Dei revelationes, (ut formalia sunt verba Avanci) & Ecclesiæ definitiones sunt de rebus prout sunt in se, quoad rem significatam. Ergo quoad rem significatam sub hoc nomine paternitas, verum erit illam non communicari: hoc enim definit fides, quod scilicet paternitas non communicatur.

Tum, quia si concedit propositiones affirmativas esse veras, quando dico: Natura communicatur, nonne falsum erit dicere: paternitas communicatur? quia autem hæc falsum poterunt, ut urgebatur supra sine distinctione virtuali, adeoque præcisione objectiva?

RESPONDET. Rosmer. Illas propositiones ex quibus urgetur, dari præcisiones objectivas, ita esse formandas: Hæc res quæ est Essentia, communicatur, hæc res quæ est personalitas, non communicatur, manifesteque apparebit in negativa falsitas: quoad rem enim significatam communicatur, licet non communicetur quoad modum significandi.

CONTRA. Tum, quia sequetur Filium esse realiter Patrem, siquidem illi quoad rem adeoque realiter, communicatur paternitas, sicut et realiter Deus, propter realiter sibi communicatam Deitatem.

Tum, quia uti jam dixi, non responderet ad punctum difficultatis: non enim de hoc queritur, an id cum quo est realiter physice idem persona, communicetur: hoc enim est de fide; sed queritur de hoc, cum non possit dici, quod totum id communicetur, quod est physice illa Entitas, alias communicaretur paternitas, contra fidem; cum inquam id dici non possit: qui id fieri, quin verificentur contradictoria de eodem ratione ejusdem? Quod intra eandem physice Entitatem ex parte objecti unum realiter communicatur, & aliud realiter non communicatur; Ergo jam admittuntur præcisiones objectivas. Tum, quia propositio hunc expositorem. Hæc res quæ est persona Patris, non est distincta à Patre. Hæc res quæ est persona Filii, est hæc res quæ est persona Patris; Ergo hæc res quæ est persona Filii, non est distincta à Patre; Ergo neque Filius est distinctus à Patre: nihil enim est Filius præter hanc rem quæ est Filius: Huic expositio negari debet vel major, vel consequentia: quia non facit unum censum; Omne quod est hæc res, quæ est persona Patris, non est distincta à Patre, quæ modificatione majoris assumpta inquiri potest: Unde hoc sit, idque ex parte objecti, quod non omne, quod est hæc res, quæ est persona Patris, non est distincta à Patre? Ergo in ipso adhuc illic hæc res duo distinguere debes, unum di-

stinctum à Patre communicabile, aliud indistinctum incommunicabile; Ergo ulterius ex parte objecti, datur illic præcisio inter communicabile, intra hanc rem quæ utrumque complectitur, tanquam idem realiter physice. Tum, quia durum videtur dicere, quod quoad modum tantum significandi sint tres personæ distinctæ; hoc autem sequeretur, si tantum quoad modum significandi non communicaretur paternitas filio, nec esset idem cum filio, sed nonnisi quoad modum significandi; consequenter tantum quoad modum significandi Pater non esset Filius; quoad rem autem significatam esset Filius; & sicut quia quoad modum significandi communicatur illi natura, est Filius & quoad rem & quoad modum significandi Deus; ita cum illi quoad rem communicetur paternitas, & non communicetur quoad modum significandi, fiet, ut quoad modum significandi Filius non sit Pater, quoad rem autem significatam Filius sit Pater; consequenter non erit quoad rem significatam Trinitas, sed tantum quoad modum significandi; quod videtur esse Sabellianismus, solis nominibus, seu quoad modum significandi distinguens personas. Tum, quia non est major ratio, cur hæc propositio: Hæc res quæ est paternitas communicatur, verificetur ratione naturæ? & cur hæc propositio: Hæc res quæ est persona, non communicatur, verificari non possit ratione personæ; quo casu communicari, & non communicari debebunt ex parte objecti intra eandem physicam Entitatem non idem importare, alias verificarentur Contradictoria de eodem, ratione ejusdem; Ergo ex parte objecti præcindere dicta debebunt. Tum, quia ad maximum si hæc propositio: Hæc res quæ est paternitas non communicatur, falsa dicatur, id inde argui deberet, quod hæc propositio sit negativa, adeoque malignantis naturæ, consequenter indicans, quod scilicet nihil horum, quod est physice hæc paternitas, communicatur; sed hæc propositio hoc sensu à nobis non conceditur. Sed restat querere: An posita falsitate dictæ propositionis in illo sensu, verum sit adhuc dicere: Hæc res quæ est paternitas, ratione omnium quæ illi realitati identificantur ex parte objecti communicatur? si non communicatur; Ergo ex parte objecti est illic alietas; Ergo & præcisio objectiva; si communicatur; Ergo propter communicatam paternitatem, Filius est Pater.

Ad solvenda autem aliqua ex iis, quæ adfert ex Florentino Sess. 20. ubi dicit Concilium, quod *Persona Patris nonnisi ratione ab ipsa paternitate substantiaque differat*. Ad hæc inquam solvenda, tenendum erit, quod scilicet quoad actualem distinctionem, & alietatem, illa non habeatur, sed nonnisi distinguuntur hæc ratione nostra, cum virtualis distinctio, non adferat ullam multiplicatam & distinctionem actualem. Porro

R. P.
H. MŁOD
ZIANOWSKI
T. M. de Z.
D. VI

ipsa præcisio objectiva, & distinctio virtualis, est nemine cogitante, licet sine ulla actualitate multipliciter importante; præcisio autem objectiva multipliciter quidem importat, sed non nemine cogitante. Rursus distinctio virtualis est, quæ supponitur à præcisione objectiva; præcisio autem illi advenit, præscindereque pertinet ad Intellectum, quem præcedit distinctio virtualis.

RESPONDETUR 3. Quod hæc omnia salvari possint sine ulla præcisionibus objectivis; idque posse probari variis instantiis.

PRIMA est. Oculi non præscindit; & tamen attingit colorem non attingendo nec discernendo nigredinem à longè positam; Ergo nec intellectus præscindit colorem à nigredine, cum attingit colorem, non attingendo nigredinem.

RESPONDETUR. Solutum hoc jam esse Tract. de Dist. Nunc addo, præscindere objectivè, est attingere unam formalitatem non attingendo aliam ex parte objecti: quia ergo oculi non est attingere formalitates, fit, ut oculi non præscindat. Rursus, quia non attactio illa nigri ab oculo inde proficitur, quod transmissa species ab objecto, ita fit debilis & variata ratione distantia, ut non possit principiare similitudinem expressam proportionatam objecto; hoc autem non est præscindere; sed intellectus verè adhuc tunc præscindit.

SECUNDA est. Concurrentibus duabus causis v. g. Deo & Intellectu ad intellectionem, uterque totum effectum ponit; & tamen dicuntur illæ causæ partialiter producere effectum, partialitate tenente se ex parte effectus; Ergo etiam possemus dicere, dari præcisiones objectivas, quæ attingant objectum, partialiter partialitate tenente se ex parte actus, non ex parte objecti.

RESPONDETUR. Tales causas non appellari ullo modo partiales, sed totales in suo ordine. Sed quidquid sit de hoc: Disparitas est, quia si una formalitas produceretur, & alia ipsi identificata non produceretur: hoc ipso caret distinctio virtualis in ordine ad prædicata primò intentionalia; qualia sunt prodeci, & non produci; consequenter in creatis daretur aliud quid simile mysterio Trinitatis; quod absurdum non sequeretur, si ex parte objecti attingeretur una formalitas, non attingeretur alia; immo esset absurdum, ut probatum est, si ex parte objecti attingeretur.

TERTIA est. Quando quaeritur, An corpus simplex sit possibile? Item: An continuum Zenonisticum non implicet? Possumus ex una parte apprehendere corpus simplex, v. g. & adhuc ignorare ejus prædicata essentialia. Item possumus apprehendere continuum Zenonisticum, & non apprehendere illius possibilitatem,

universaliterque possumus apprehendere definitum, & adhuc ignorare ejus definitionem; & tamen hæc possunt salvari sine præcisione objectiva; Ergo & in aliis materiis.

RESPONDETUR. Non fieri tunc præcisionem objectivam: quia ut dictum in Logicis, non potest illa dari nisi inter formalitates, quarum una sit reperibilis sine alia. Quia ergo definita sine definitionibus, possibilitas continui Zenonistici sine continuo Zenonistico reperiri non potest, &c. fit, ut inter illa non detur præcisio objectiva, interceditque tunc ignorantia, non præcisio: cum hoc tamen non nego, quod ipse conceptus formalis non discernat tunc diversitatem inter illa, habetque se quasi dicta præscinderent ex parte objecti.

DIFFICULTAS II.

Explicantur reliquæ Præcisiones objectivas in Divinis concernentia.

QUÆRES I. An Attributa in statu præcisionis includant sese?

ASSERO I. Quando Attributum præscinditur & ab Essentia, & ab aliis Attributis, non involvit jam illa. Ratio; quia si involveret, & præscinderet ab illis & non præscinderet; præscinderet quidem ut supponitur, non præscinderet, quia illa involveret, contineretque eodem modo atque continebat ante præcisionem. Adsequentia asserta.

SUPPONO. Dupliciter abstrahi posse v. g. animalitatem i. v. g. à solo rationali 2. Etiam ab ipsis particularibus animalitatibus; sic etiam Attributa superiora abstrahi possunt, vel à sola Essentia, vel etiam à particularibus Attributis; quæ fortè comparari possent tanquam particulare quid ad universale: posteriori modo si abstrahant Attributa.

ASSERO 2. Non involvi differentias particularium Attributorum, si ab illis abstrahatur ratio communis.

PROBATUR. Quia & animal abstractum à particularibus animalitatibus non involvit particulares animalitates; Ergo nec Attributum commune, si abstrahatur à particularibus, involvet eadem. Quod si abstrahatur Attributum ab Essentia, & non à particularibus, v. g. rationibus, non præscindet ab iisdem. Ratio, quia aliqua formalitas in tantum non involvit alias identificatas, in quantum ab illarum involutione, per actum intellectus depuratur, qui supra objectum propositum revolvens sese, possit dicere; nulla, hæc vel illa, latet hic multiplicitas &c. hæc autem depuratio, tum temporis non fit: quia supponitur, abstractio facta esse non à particularibus, rationibus attributalibus, sed à ratione Essentia, adhucque tunc erit abstractio inter

Inter rationes communes: quia totum fundamentum ex eo sumetur, quod definitio huius non sit definitio illius, neque erit necesse plus quam in actu exercito attendere à quibusnam huius præcisio; hoc enim solum sufficiet si fiat in actu exercito, & non reflexo.

Ceterum quando concipit intellectus attributum Divinum, idque physicè accipiendo Divinitatem, adhuc tunc indirectè attributum involvet alia Attributa. Ratio, quia sic conceptum Attributum, involvet Essentiam Divinam; hæc autem si physicè sumatur, involvit Attributa. Ad solvendas Objectiones

NOTO. Quod scilicet Sapientia Dei pro statu physico, itemque contracta ad esse Dei, sit essentialiter Deus & increatum quid; Sed Sapientia materialiter pro statu metaphysico ut sic accepta, nec est quid creatum, nec increatum, quamvis pro statu physico, sit quid creatum vel increatum. Unde ratio illa pro statu abstractionis erit Divina, ampliatiè, vel ad maximum erit Divina, hoc est, etiam Deo debita; sed non erit Divina formaliter.

QUÆRES 2. An omnia Attributa ut distincta per rationem sint æque perfecta? Censent non pauci Neoterici. Negat Martinon d. 3. Amicus d. 3. S. 8. & ex parte Quiros d. 18. Num. 16.

ASSERO 1. Accipiendum unum Attributum præcisè ab aliis, & præcisè à Deitate, potest unum esse perfectius alio. Ratio, quia sic sumptum importat solum connexionem prædicatorum, quæ in uno Attributo potest esse maior, dignior, &c. aliis; & sic, ut sic loquendo dignius est esse intellectivum, quam esse occupativum spatii, quod competit etiam Deo.

ASSERO 2. Accipiendo unum Attributum præcisum ab aliis, non tamen à Deitate; unumquodque est æque intense perfectum, sed non æque extensè.

Ratio, quia totum principium dignificationis est ipsa Dei Deitas, quæ supponitur non esse præcisæ. Erit ergo illud Attributum, æque intense dignum, ac alia Attributa, sed non erit æque dignum extensè; Quia non involvet alia Attributa, quæ tamen sunt dignitates aliquæ.

ASSERO 3. Quamvis accipiat unum Attributum simul cum Deitate, nihilominus unum in ratione materiali, potest esse dignius alio. Ratio, quia etiam actiones Christi D. quamvis habeant idem principium dignificationis, hoc est personalitatem Verbi; nihilominus una præ alia in ratione materiali potest esse dignior.

DICES 1. Omnes actiones Christi D. sunt æqualis valoris, personæ item æqualis perfectionis; Ergo & Attributa, etiam præcisæ, sunt æque perfecta.

RESPONDETUR. Etiam actiones Christi D. secundum esse materiale non erant omnes æque perfectæ; personæ item sunt æqualis perfectionis; quia illarum dignificatio sumitur ab eo, quod est à parte rei; à parte autem rei identificantur omnes eidem dignificationi, hoc est Deitati; hic autem sumuntur Attributa prout subsunt rationibus nostris, & secundum rationes communes, communes autem rationes non sunt æque dignæ.

DICES 2. Ergo omnia Attributa non sunt æque adoranda.

RESPONDETUR. Rationes communes non adorantur, sed ea quæ sunt à parte rei Attributa.

DICES 3. Omnes perfectiones Divinæ sunt Divinæ intrinsecè. Ergo postulant tractionem secum Essentiæ Divinæ, consequenter omnia trahens secum Attributa.

RESPONDETUR. Quod ratio Deitatis possit præcindi à perfectionibus consequenter poterunt illæ cognosci non ut Divinæ.

Vide plura Metaphysicæ D. 3. a. Num. 289.

TRACTA.